

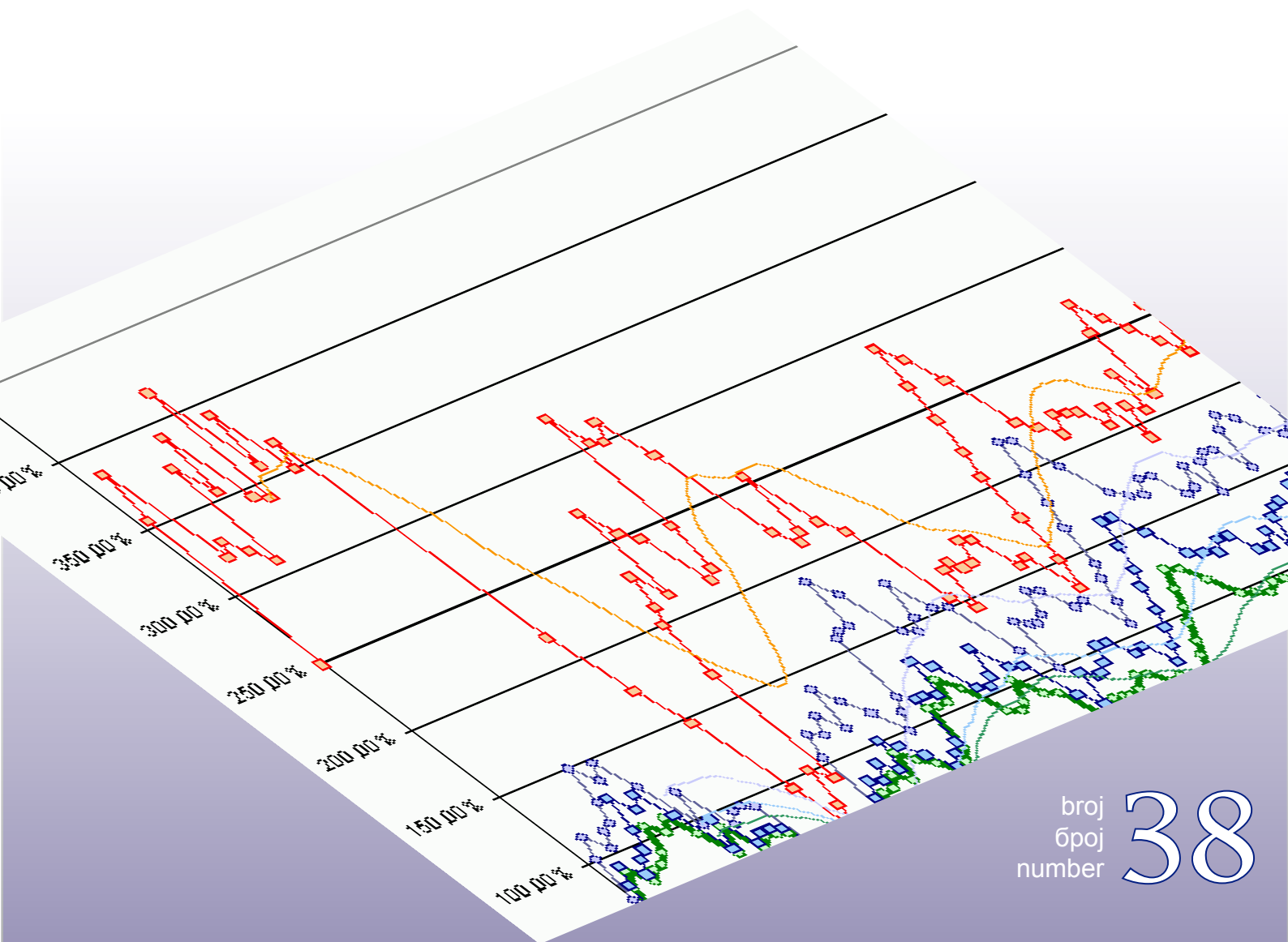
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number **38**

Uz ovaj broj

Primjena Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju već se odražava na naplatu prihoda od carina, a time i na naplatu ukupnih indirektnih poreza. Osim toga, naplata ostalih vrsta prihoda postepeno usporava kao posljedica kretanja cijena na svjetskom tržištu u prvoj polovici godine. Pored toga, izvjesno je i to da ulazimo u drugu fazu sistema PDV-a, koju, prema iskustvima drugih zemalja, karakteriziraju povećana izdvajanja za povrate PDV-a i stabilizacija porezne baze. Prva godina implementacije PDV-a je donijela značajno širenje porezne baze i uključivanje dijela sive ekonomije u regularne tokove. Zajedno sa djelimičnom suspenzijom povrata i niskim stepenom poreznih prevara, širenje porezne osnovice, uz standardnu stopu iznad prihodovno-neutralno, doprinijelo je velikom fiskalnom suficitu. Zbog rasta uvoznih cijena i cijena u zemlji u 2007.g. jednokratni efekti uvođenja PDV-a, a time i fiskalni suficiti, su se prenijeli i na 2007.g. Međutim, kako smo najavljivali, nakon početnog buma nastupio je period stabilizacije sistema PDV-a, ali i „konsolidacije“ obveznika kad su u pitanju prevare. Stoga, u periodu pred nama potrebno je što više jačati analitičke kapacitete Uprave za indirektno oporezivanje za otkrivanje modaliteta prevara u sistemu PDV-a u BiH, u saradnji sa zemljama u okruženju i članicama EU.

Zbog značaja prihoda od akciza za fiskalni bilans u BiH u ovom broju dajemo analizu naplate prihoda po pojedinim vrstama akciznih proizvoda. U prilogu o financiranju kantona u Federaciji BiH analiziramo prve efekte novog sistema financiranja koji je uveden 2006.g. Zbog velikog interesa javnosti za pretpristupne fondove EU u posebnom prilogu predstavljamo osnovne karakteristike Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) koji je odobren Bosni i Hercegovini u periodu 2007-2009.godine.

U skladu sa dinamikom prikupljanja podataka od izvještajnih jedinica u prilici smo da objavimo konsolidirani izvještaj za prvo polugodište 2008.g. koji uključuje izvršenje budžeta BH institucija, budžeta Federacije BiH, Republike Srpske, Distrikta Brčko i kantona za pomenuti period.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

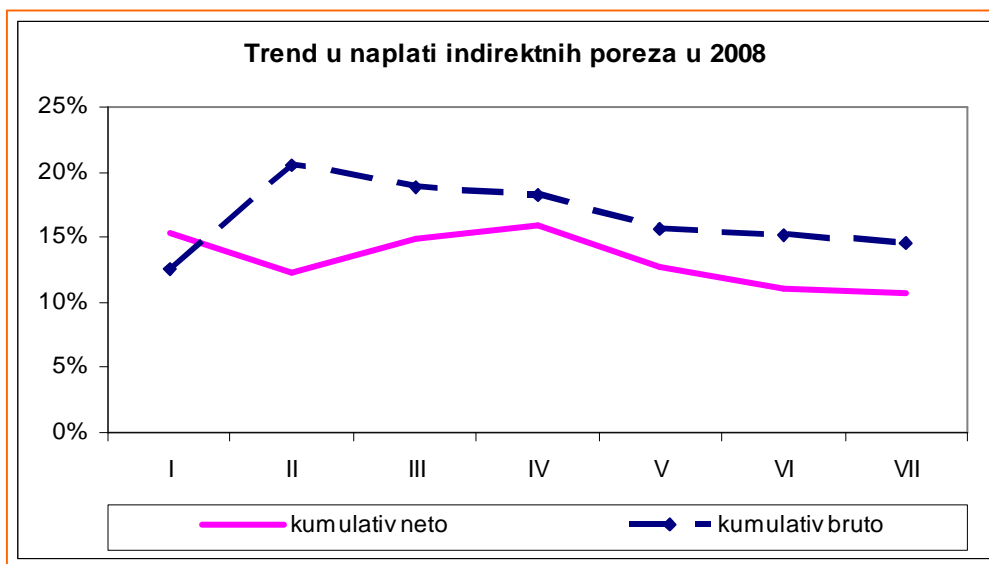
Naplata indirektnih poreza: I-VII 2008. godine	2
Analiza prihoda od akciza po vrstama za period 2005 – 2008	5
Finansiranje kantona u Federaciji BiH	11
Instrumenti pretpristupne pomoći - IPA	16
Konsolidovani izvještaj: entiteti, JR, I-VII 2008.	21
Konsolidovani izvještaj: BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, kantoni I-VI, 2008 g.	22
Konsolidovani izvještaj: FBiH: Budžet FBiH, kantoni, općine, I-VI, 2008 g.	23
Konsolidovani izvještaji: kantoni	24

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT saradnik
prevod : Edin Smailhodžić, Projekat podrške EU fiskalnoj politici u BiH

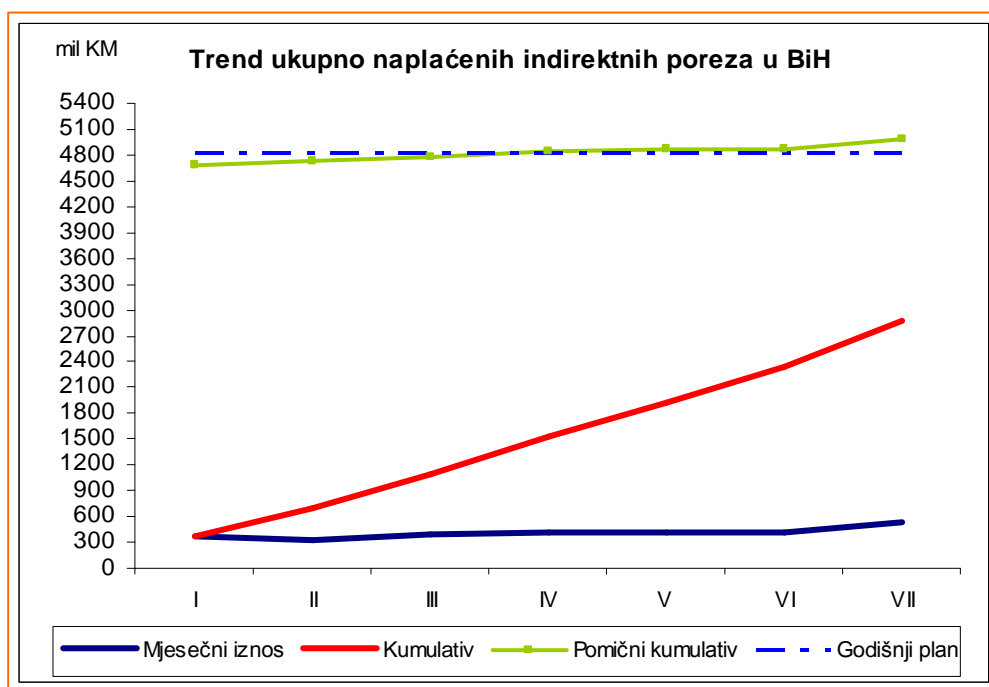
Naplata indirektnih poreza: januar – juli 2008.g.

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

Za sedam mjeseci 2008.g. Uprava za indirektno oporezivanje (UIO) naplatila je ukupno 2,820 mlrd KM prihoda od indirektnih poreza neto ili za 10,72% više nego u istom periodu 2007.g. U istom periodu UIO je naplatila i dodatnih 16,561 mil KM prihoda koji su ostali neusklađeni u evidenciji UIO na kraju mjeseca jula¹.

Grafikon 1

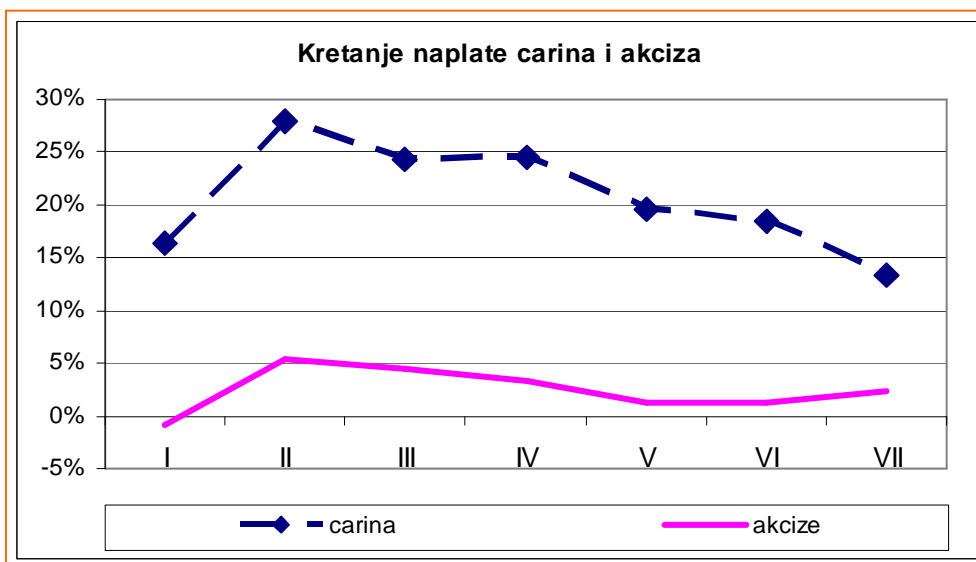

Grafikon 2

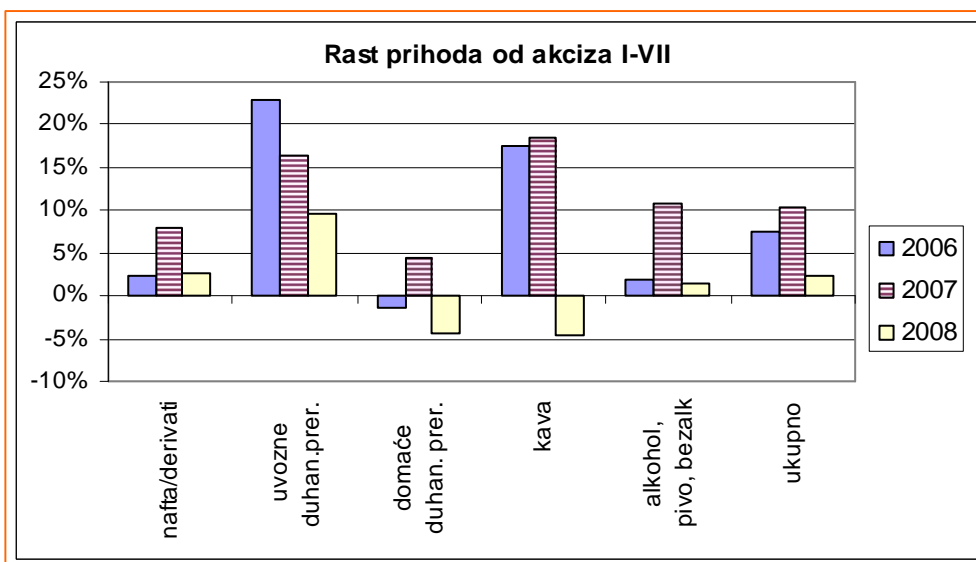
U odnosu na isti mjesec 2007.g. naplaćeno je za 9,21% više indirektnih poreza. Posmatrajući trend kumulativne naplate na Grafikonu 1 uočava se određeno usporavanje, što je nastavak trenda iz prvog polugodišta, mada je u julu naplaćeno za 16,96% indirektnih poreza više nego

¹ Neusklađeni prihodi podrazumijevaju prihode kod kojih ne mogu dovesti u vezu analitika uplata (jedinstveni račun) i analitičke evidencije obveznika u modulima IT sistema UIO (PDV, carine, akcize).

u junu ove godine. Međutim, potrebno je istaknuti da je naplata indirektnih poreza još uvijek iznad planirane naplate za ovu godinu (Grafikon 2). Posmatrajući naplatu pojedinačnih vrsta indirektnih poreza porast naplate u julu temelji se na snažnom porastu naplate akciza i PDV-a. Očekivano, nakon početka primjene Sporazuma o stabilizaciji naplata carina je u padu, iako je na nivou perioda od sedam mjeseci naplaćeno 13,36% više carina nego u istom periodu u 2007.g. Međutim, u julu naplaćeno je carina za 11,67% manje nego u julu 2007.g., odnosno za 14,68% manje u odnosu na juni 2008.g.

Grafikon 3

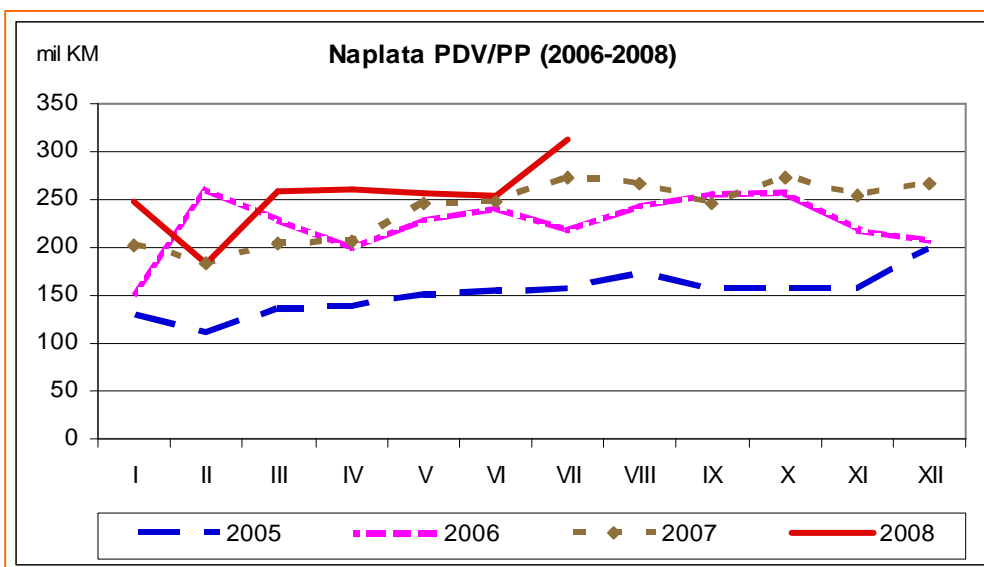

Grafikon 4

U odnosu na juni akciza je naplaćeno za 22,28% više. Bolja naplata akciza u julu je utjecala na blagi rast kumulativne naplate u prvih sedam mjeseci, no, to je još uvijek ispod projektovanog rasta za ovu godinu. Na Grafikonu 4 uočava se trend usporenog rasta ukupnih prihoda od akciza i akciza na energente, a negativan rast kod akcize na kavu i domaće duhanske preradevine².

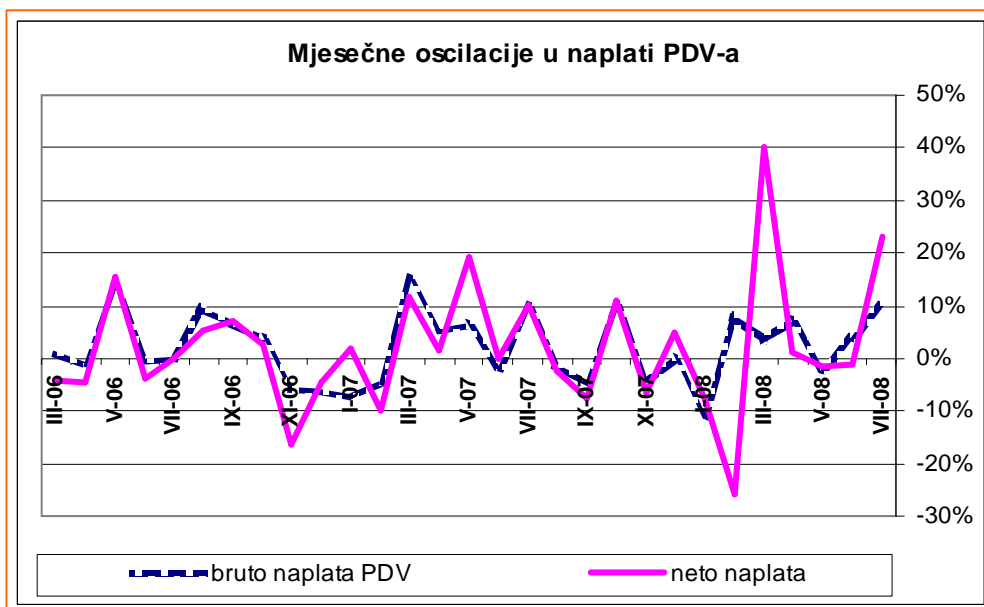
U julu je zabilježen snažan rast prihoda od PDV-a. Naplaćeno je neto PDV-a za 22,93% više nego u junu ove godine (Grafikon 5).

² Više u posebnom prilogu u ovom broju.

Grafikon 5

Porast u naplati PDV-a rezultat je djelovanja dva faktora: većeg porasta bruto naplate i nižih povrata u julu (Grafikon 6).

Grafikon 6

Analiza prihoda od akciza po vrstama za period 2005 – 2008

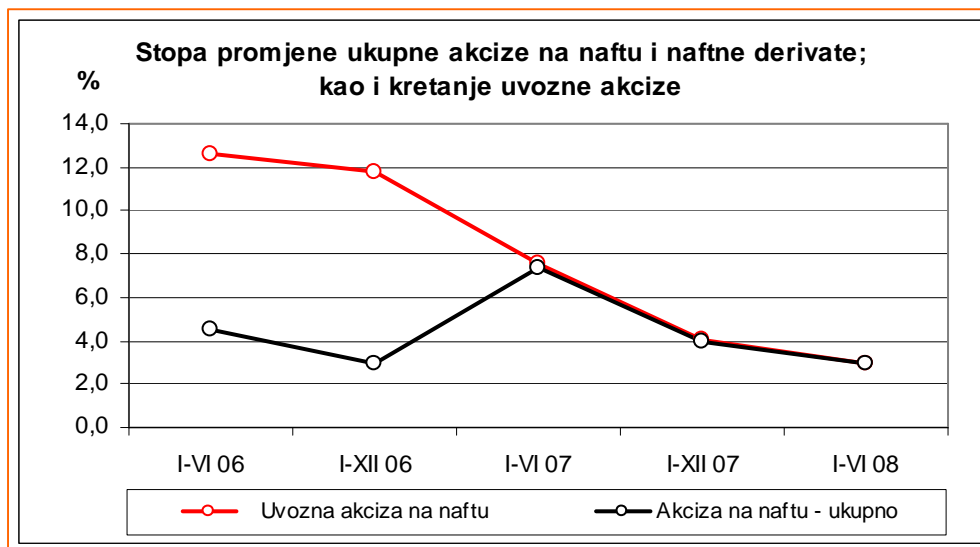
(piše: Aleksandar Eskić, makroekonomista u Odjeljenju)

Ako posmatramo strukturu prihoda od indirektnih poreza, primjećujemo da prihodi od akciza doživljavaju najznačajnije usporavanje u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj trend je primjetan još od polovine 2007. godine, od kada se naša privreda i stanovništvo suočavaju sa snažnim inflatornim pritiscima. Upravo zbog toga dolazi do promjene strukture izdataka budžeta na nivou pojedinca. Krajnji efekat je da manji dio budžeta pojedinca ostaje raspoloživ za potrošnju "akciznih" proizvoda što dovodi do usporavanja nominalnog rasta ove vrste rashoda pojedinaca tj. prihoda fiskusa po ovom osnovu.

Obzirom da potrošnja svakog akciznog proizvoda ima sebi svojstvenu logiku i određene zakonitosti, u nastavku dajemo "opštu" analizu prihoda po osnovu akciza po vrstama za period 2005 – 2008. godina (na nivou 6 mjeseci)³. Ovdje napominjemo da je aktuelni Zakon o akcizama u BiH u primjeni od 01.01.2005. godine (Sl. glasnik BiH 62/04). U narednim brojevima biltena, analizirat ćemo detaljnije ove vrste prihoda pojedinačno.

Akciza na naftu i naftne derivate

U toku posmatranog perioda dolazi do usporavanja rasta akcize na naftu i naftne derivate. Tako su, na kraju prvog polugodišta 2008. godine u odnosu na isti period prethodne godine, ovi prihodi porasli za svega 2.9% u odnosu na prethodni period.

Grafikon 7 (Tabela 1): Kretanje akcize na naftu; domaće i uvozne

Tabela 1.

(yt / yt-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Akciza na naftu - ukupno	4,5	3,0	7,3	4,0	2,9
Uvozna akciza na naftu	12,6	11,8	7,6	4,1	2,9

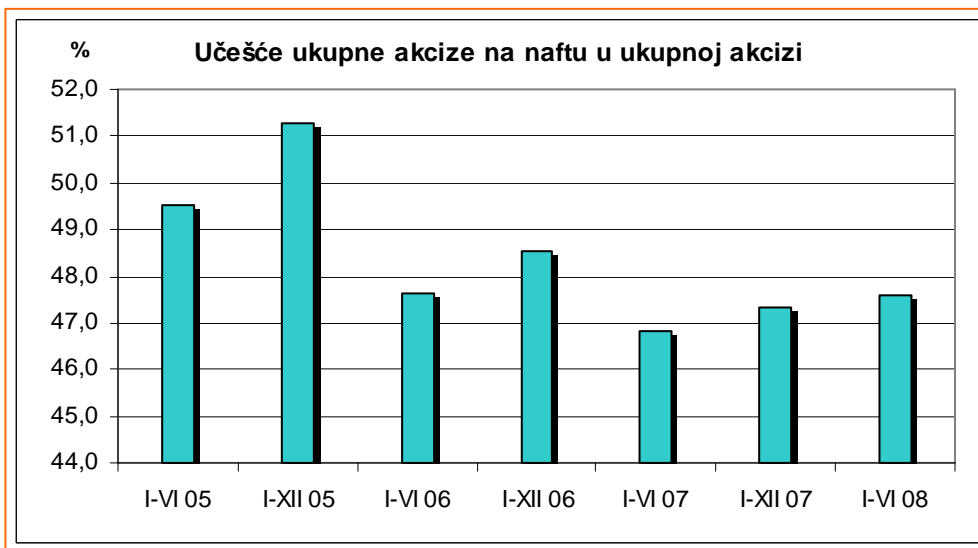
Iz tabele 1 vidimo da je tokom posmatranog perioda domaća akciza na naftu i naftne derivate potpuno iščezla, mada nikada i nije značajnije učestvovala u strukturi ove akcize.

Iz tabele 2 vidimo da se značajnost akcize na naftu kretala u intervalu od 47.3-51.3%. Na osnovu podataka kojima raspolažemo, naše procjene idu u smjeru da je za očekivati povećanje značajnosti ove vrste akcize do kraja godine.

³ Poređenja u ovoj analizi su rađena tako što se period I-VI tekuće godine poredio sa istim periodom prethodne godine, kao i period I-XII tekuće godine sa istim periodom prethodne godine

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

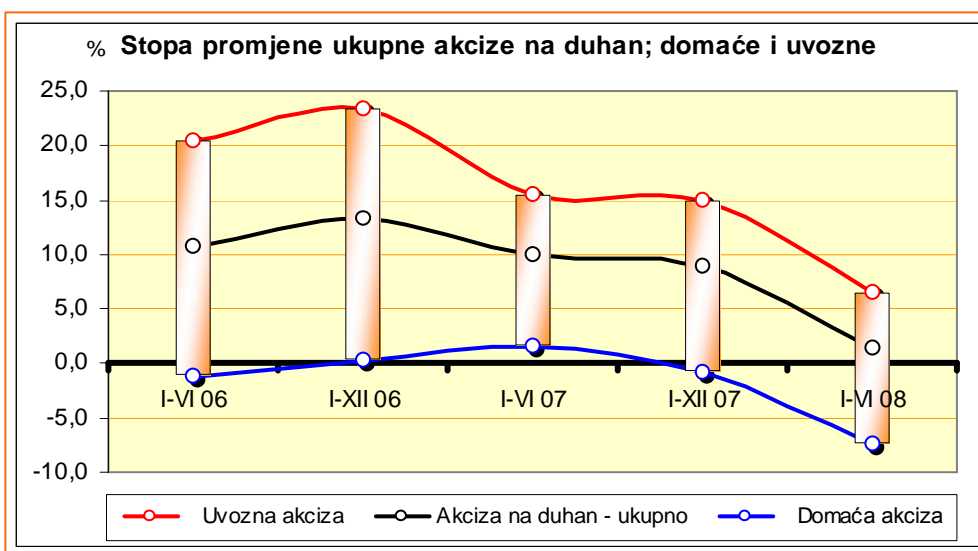
Grafikon 8 (Tabela 2): Značajnost akcize na naftu

Tabela 2.

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće ukupne akcize na naftu u ukupnoj akcizi	49,5	51,3	47,6	48,5	46,8	47,3	47,6

Akciza na duhan i duhanske prerađevine

Grafikon 9 jasno pokazuje da dolazi do simultanog usporavanja rasta kako uvozne tako i domaće akcize, s tim što ova posljednja ulazi u negativnu zonu. Ipak, u prvih 6 mjeseci ove godine zabilježen je rast od 1.3%.

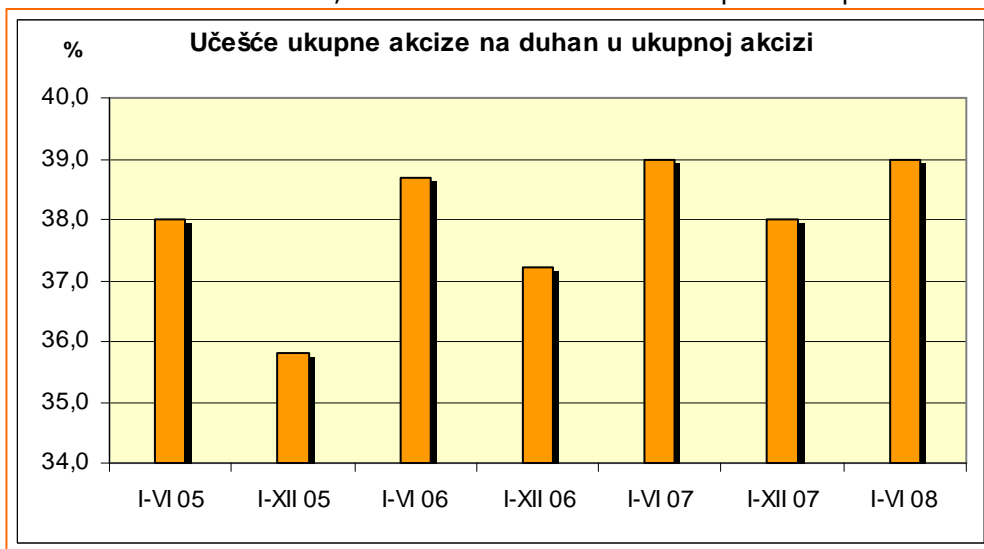
Grafikon 9 (Tabela 3): Kretanje akcize na duhan; domaće i uvozne

Tabela 3

(y_t / y_{t-1})	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Akciza na duhan - ukupno	10,7	13,3	9,9	8,8	1,3
Domaća akciza	-1,2	0,2	1,5	-0,8	-7,5
Uvozna akciza	20,3	23,4	15,6	14,9	6,4

Kada usporedimo naplaćenu akcizu, vrijednost i količinu uvezenog duhana i duhanskih prerađevina, zaključujemo da dolazi do povećanja potrošnje jeftinijeg duhana što sa sobom nosi i manje naplaćenih akciza po tom osnovu za istu količinu.

Iz tabele 4 vidimo da je značajnost akcize na duhan rasla tokom posmatranog perioda. Pretpostavljamo da će se ispoljeni trend nastaviti tj da će učešće akcize na duhan na kraju godine biti na nivou 38+%. Takođe, vidimo da akciza na duhan prati ukupnu akcizu.

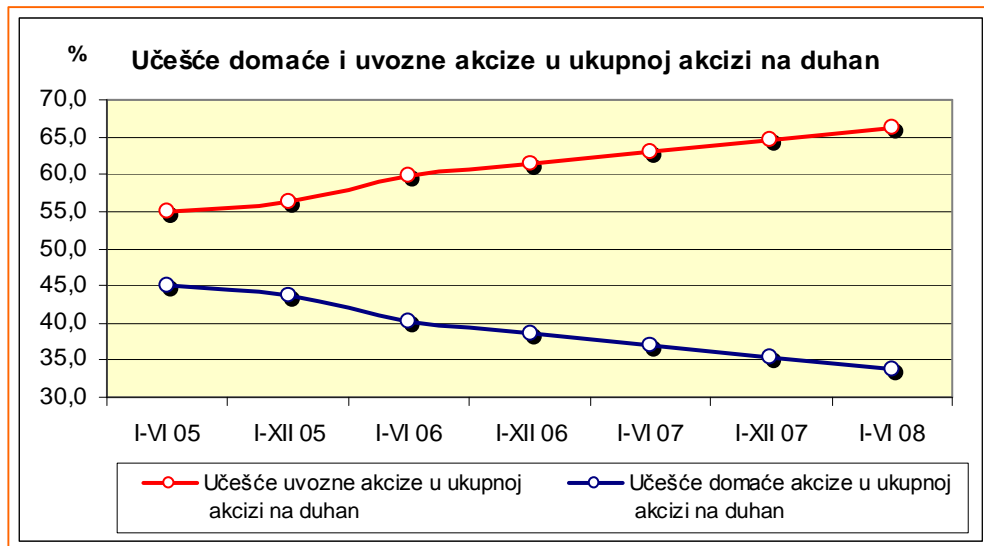

Grafikon 10 (Tabela 4): Značajnost akcize na duhan

Tabela 4

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće ukupne akcize na duhan u ukupnoj akcizi	38,0	35,8	38,7	37,2	39,0	38,0	39,0

U Tabeli 5. uočavamo sve veće učešće uvozne akcize u ukupnoj akcizi. Tako imamo na kraju posmatranog perioda učešće uvozne akcize od skoro 2/3, dok je domaća akciza pala sa 44.9% na 33.8%.

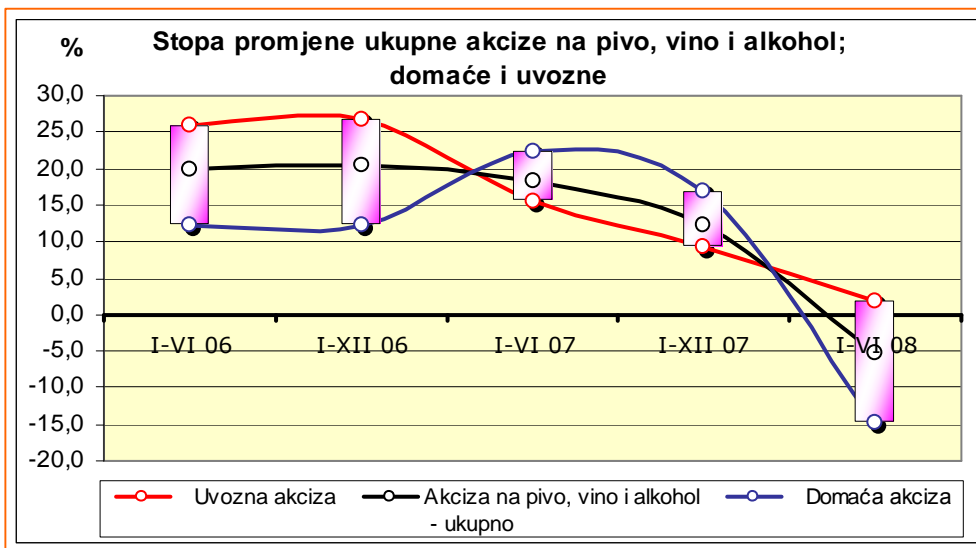
Grafikon 11 (Tabela 5): Značajnost domaće tj. uvozne akcize

Tabela 5

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće domaće akcize u ukupnoj akcizi na duhan	44,9	43,8	40,1	38,7	37,0	35,3	33,8
Učešće uvozne akcize u ukupnoj akcizi na duhan	55,1	56,2	59,9	61,3	63,0	64,7	66,2

Akciza na pivo, vino i alkohol

Iz tabele 6 vidimo da, po prvi put, akciza na ove proizvode ulazi u „minus“ zonu. Istovremeno, dolazi do sunovrata domaće akcize i značajnog usporavanja uvozne akcize tako da, kao rezultat ove dvije pojave, imamo pad ove akcize od 5.1% za period I-VI 2008.

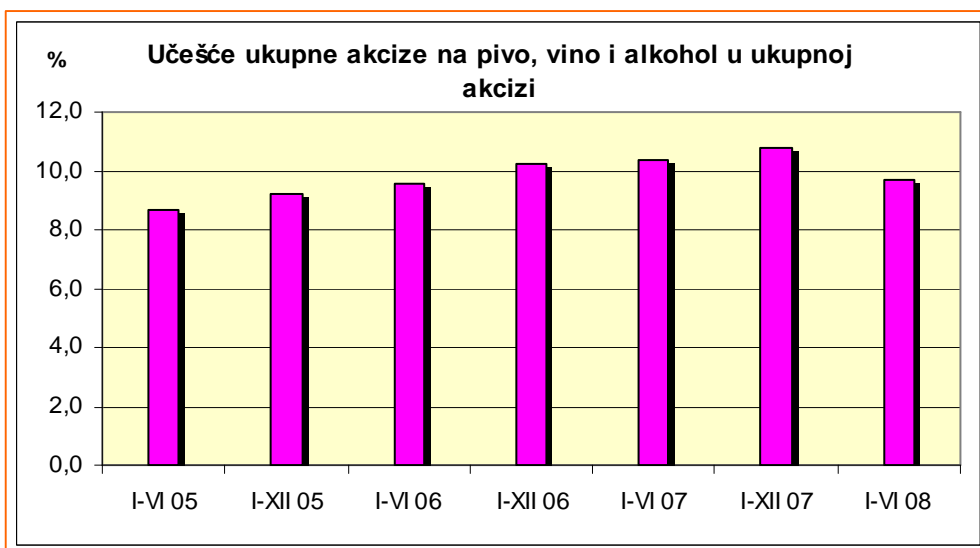
Grafikon 12 (Tabela 6): Kretanje akcize na pivo, vino i alkohol; domaće i uvozne

Tabela 6

(yt / yt-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Akciza na pivo, vino i alkohol - ukupno	19,9	20,4	18,3	12,3	-5,1
Domaća akciza	12,2	12,3	22,3	16,8	-14,7
Uvozna akciza	25,8	26,8	15,5	9,2	1,8

Čak i kada pogledamo preliminarnе podatke za prvih 8 mjeseci, koji su nam dostupni u vrijeme pisanja ovog teksta, zaključujemo da ćemo na kraju godine ipak imati pad akciza po ovom osnovu.

Iz grafikona 13 se vidi manje-više ujednačen nivo učešća ove akcize u ukupnim prihodima od akciza, s tim da u zadnjem periodu dolazi do blagog pada značajnosti ove vrste akcize. Ipak na kraju možemo očekivati učešće ove vrste akcize od oko 10%.

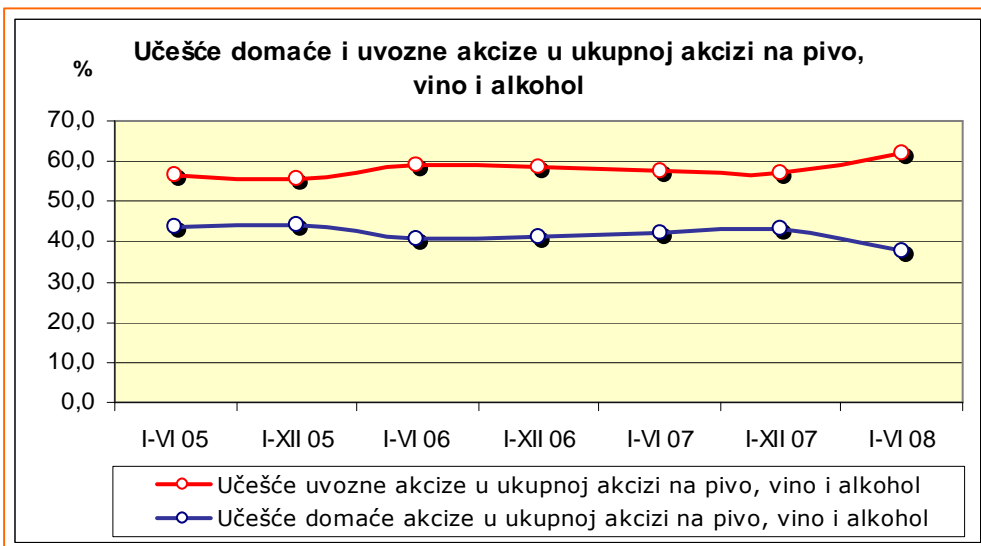

Grafikon 13 (Tabela 7): Značajnost akcize na pivo i alkohol

Tabela 7

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće ukupne akcize na pivo, vino i alkohol u ukupnoj akcizi	8,7	9,2	9,6	10,2	10,4	10,8	9,7

Na kraju posmatranog perioda dolazi do rapidnije promjene značajnosti uvozne akcize tako da se ona po prvi put penje iznad granice od 60%, i iznosi 62.1%. S druge strane, dolazi do pada naplate domaće akcize.

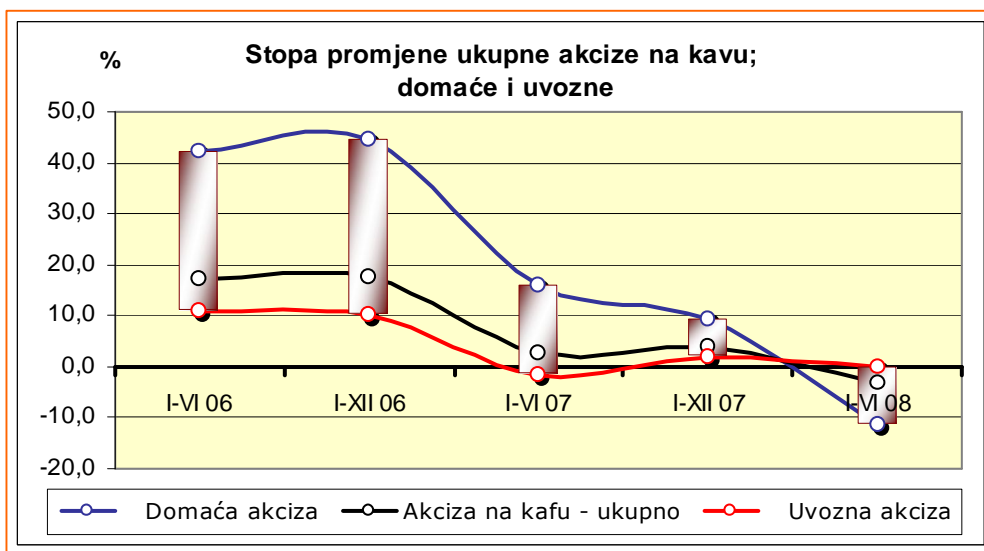
Grafikon 14 (Tabela 8): Značajnost domaće tj. uvozne akcize

Tabela 8

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće uvozne akcize u ukupnoj akcizi na pivo, vino i alkohol	56,4	55,6	59,2	58,6	57,8	56,9	62,1
Učešće domaće akcize u ukupnoj akcizi na pivo, vino i alkohol	43,6	44,4	40,8	41,4	42,2	43,1	37,9

Akciza na kafu

Možemo primijetiti da u posmatranom periodu dolazi do usporavanja stope rasta ukupne akcize na kavu koja u 2008. godini ulazi u negativnu zonu tj. dolazi do pada naplate ove akcize. Domaća akciza mnogo brže pada od uvozne.

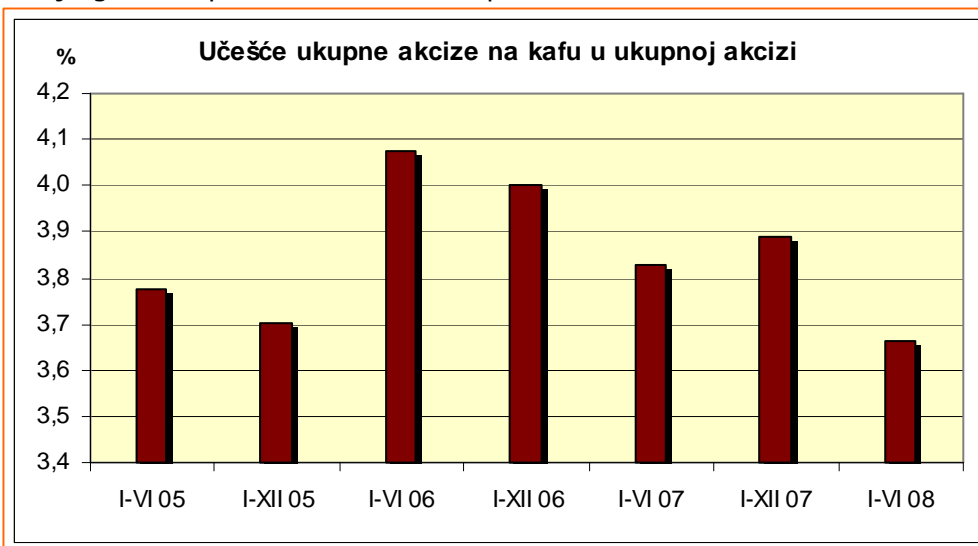
Grafikon 15 (Tabela 9): Kretanje akcize na kavu; domaće i uvozne

Tabela 9

(yt / yt-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Akciza na kavu - ukupno	17,2	17,6	2,6	3,7	-3,1
Domaća akciza	42,1	44,7	15,8	9,3	-11,6
Uvozna akciza	10,9	10,3	-1,7	1,7	0,1

Prema raspoloživim podacima, procijenjujemo da će naplata akcize na kavu na kraju 2008. godine biti manja za 2-3% u odnosu na prethodnu godinu.

Iz tabele 10 vidimo da se značajnost akcize na kavu nije rapidnije mijenjala tj. kretala se u intervalu od 3.7-4.0%. Pretpostavljamo da će se ispoljeni trend nastaviti i da će učešće akcize na kavu na kraju godine upravo naći u tom rasponu.

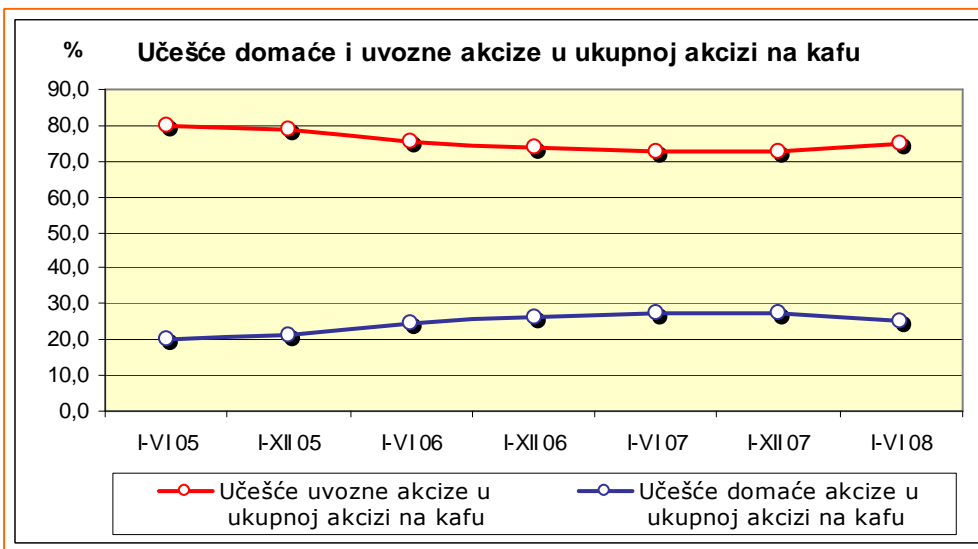

Grafikon 16 (Tabela 10): Značajnost akcize na kavu

Tabela 10

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće ukupne akcize na kavu u ukupnoj akcizi	3,8	3,7	4,1	4,0	3,8	3,9	3,7

Uvozna akciza, sa učešćem od 72.5-80.0%, dominantno utiče i oblikuje ukupnu akcizu na kavu. Nakon manjeg pada učešća u 2007 godini, relativno učešće uvozne akcize počinje da raste i iznosi oko 75%.

Grafikon 17 (Tabela 11): Značajnost domaće tj. uvozne akcize

Tabela 11

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Učešće domaće akcize u ukupnoj akcizi na kavu	20,1	21,1	24,4	26,0	27,5	27,4	25,1
Učešće uvozne akcize u ukupnoj akcizi na kavu	79,9	78,9	75,6	74,0	72,5	72,6	74,9

Zaključak

Na prethodnih nekoliko stranica prikazali smo kretanje naplaćene akcize po svojim najznačajnijim vrstama. Sumarno posmatrano, dolazi do značajnog usporavanja rasta ove vrste prihoda koje iznosi svega 1.23% u prvih 6 mjeseci ove godine u odnosu na isti period prethodne godine. Ako tome dodamo i značajno smanjenje rasta u drugom polugodištu 2007. godine, zaključujemo da je ovo posljedica fundamentalnih promjena u domaćem i međunarodnom ekonomskom sistemu. Još jednom ćemo podvući da usporavanje rasta prihoda po osnovu akciza povlači za sobom istosmjerni efekat alikvotnog dijela PDV-a. Ako tome dodamo i značajan pad naplate carina kao direktne posljedice procesa približavanja Bosne i Hercegovine jedinstvenom evropskom tržištu, to dodatno obavezuje fiskalne vlasti ove zemlje da posveti dodatnu pažnju sveobuhvatnoj analizi uzroka kretanja ovih vrsta javnih prihoda, prvenstveno zbog njihove značajnosti. Takođe, bitno je napomenuti da ni na prostoru jedinstvenog tržišta Evropske Unije nije „stavljena tačka na i“ u smislu propisa koji uređuju ovu oblast. To nas obavezuje da u narednim izdanjima biltena Odjeljenja, u svjetlu obaveza koje stoje pred Bosnom i Hercegovinom, kako ona bude napredovala ka EU, predočimo osnovne konture evropskih direktiva koje uređuju ovu oblast javnih finansija, kao i razmišljanja u kojem smjeru će se kretati buduća rješenja.

Finansiranje kantona u Federaciji BiH

(Piše: Aleksandra Regoje, makroekonomista u Odjeljenju)

Uvod

Federacija BiH ima decentralizovanu fiskalnu strukturu. Sastoji se od deset federalnih jedinica, odnosno kantona. Lokalna samouprava organizuje se u općinama (78) i gradovima (2). Ustavom FBiH podijeljene su nadležnosti između federalne i kantonalne vlasti. Ustavom su regulisane isključive nadležnosti FBiH, zajedničke nadležnosti FBiH i kantona, kao i isključivo kantonalne nadležnosti. U isključivoj nadležnosti kantona je obrazovna i kulturna politika, provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, regulisanje i osiguranje javnih službi, stambena politika, donošenje propisa u korištenju lokalnog zemljišta, donošenje propisa vezano za unapređenje lokalnog poslovanja, utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, te druge nadležnosti propisane Ustavom FBiH.

Svaki kanton ovlašten je da delegira svoje nadležnosti na općinu i grad na svojoj teritoriji ili na federalnu vlast. Kanton može delegirati nadležnosti na općinu ili grad u vezi sa obrazovanjem, kulturom, turizmom, lokalnim poslovanjem, humanitarnom djelatnošću te radiom i televizijom, a dužan je to uraditi ako u pogledu nacionalnog sastava većinsko stanovništvo u datoj općini odnosno gradu nije većinsko stanovništvo u kantonu kao cjelini.

Kantoni usvajaju sopstveni budžet i prikupljaju prihode po različitim osnovama. Kantonalne vlade imaju ograničenu fiskalnu autonomiju, u smislu da same donose propise koji se odnose na prikupljanje pojedinih vrsta prihoda. Sa druge strane, većina prihoda regulisana je na nivou FBiH, odnosno Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Kantonalni prihodi čine oko 49% konsolidiranih prihoda FBiH⁴, a ostali dio pripada Vladi FBiH (oko 36% konsolidiranih prihoda) i općinama (oko 15% konsolidiranih prihoda FBiH).

Kantonalni izvori finansiranja

Kantonima pripadaju sljedeće kategorije prihoda:

- 1) prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa (49,7% prihoda koji pripadaju FBiH nakon izdvojenih sredstava za finansiranje spoljnog duga⁵),
- 2) porez na dobit preduzeća⁶,
- 3) porez na plaću (71,5% od ukupno uplaćenog poreza u kantonu),
- 4) naknade i takse, novčane i druge kazne u skladu sa kantonalnim propisima,
- 5) prihodi od prirodnih dobara u vlasništvu kantona.

⁴ Podaci Odjeljenja, konsolidirani izvještaj za FBiH (isključujući vanbudžetske fondove) za 2007.g.

⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH; Sl. novine FBiH br. 43 od 14.7.2008.g.

⁶ Izuzev poreza na dobit koji pripadaju Federaciji prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, član 4 b)

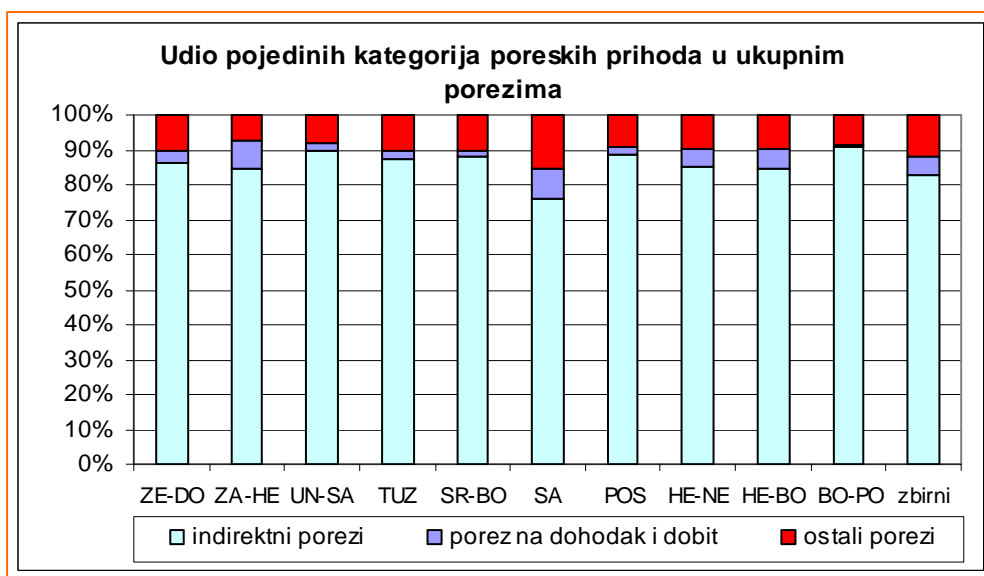
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Tabela 12. Zbirni pregled prihoda kantona u periodu 2006-2007.g.

		u mil KM		indeks 07/06	u % od ukupnih prihoda	
		2006	2007		2006	2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	1.696,99	1.887,73	111	100,0%	100,0%
11	Prihodi od poreza	1.504,44	1.657,78	110	88,7%	87,8%
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	68,53	85,05	124	4,0%	4,5%
	Porezi na plaće i radnu snagu	158,26	180,46	114	9,3%	9,6%
	Prihodi od indirektnih poreza	1.269,38	1.377,59	109	74,8%	73,0%
	Ostali porezi	8,28	14,69	177	0,5%	0,8%
12	Neporezni prihodi	160,45	183,11	114	9,5%	9,7%
13	Tekuće potpore (Grantovi)	32,09	46,64	145	1,9%	2,5%
14	Ostali prihodi	0,02	0,19	1.160	0,0%	0,0%

Osnovni izvor kantonalnih prihoda čine prihodi od poreza, odnosno prihodi od indirektnih poreza. Od ukupnih tekućih prihoda na poreske prihode otpada oko 87,8%⁷, dok indirektni porezi čine oko 73% ukupnih, odnosno preko 80% poreskih prihoda kantona (grafikon 18).

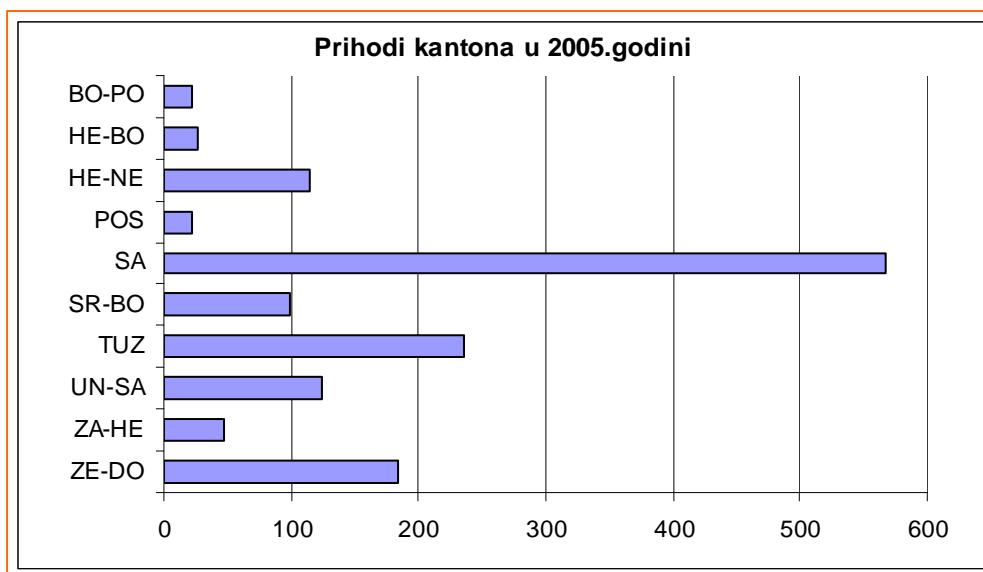
Grafikon 18. Udio pojedinih kategorija poreskih prihoda u ukupnim porezima

Prema podacima Odjeljenja, ukupni prihodi (bez kapitalnih primitaka i sredstava finansiranja) zabilježili su rast od 11% u 2007.godini. Poreski prihodi porasli su za 10%, neporeski za 14%, dok su grantovi zabilježili rast od oko 45% u odnosu na prethodnu godinu.

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza

Sve do donošenja Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH u junu 2006. godine, mehanizam raspodjele dijeljenih poreza bio je zasnovan na derivaciji, što znači da su porezi prikupljeni na području određenog kantona pripadali datom kantonu, a onda su se raspoređivali općinama po kantonalnim propisima. Rezultat takvog načina raspodjele su značajni dispariteti u visini kantonalnih prihoda, zbog različitih kapaciteta kantonalnih privreda. Do uvođenja nove formule raspodjele alokacija resursa je prvenstveno zavisila od lokacije odvijanja ekonomskih aktivnosti.

⁷ Izvor: podaci OMA-e za 2007.godinu

Grafikon 19. Prihodi kantona u 2005.godini⁸

Horizontalna fiskalna neravnoteža odnosi se na razlike u fiskalnim kapacitetima za finansiranje rashoda kod istih nivoa vlasti. Novi zakon uvodi formulu za raspodjelu prihoda sa jedinstvenog računa koja donosi prve efekte horizontalnog fiskalnog izjednačavanja. Kao i kod općina, formula se uvodi postepeno, tokom šestogodišnjeg perioda, da bi se izbjegli budžetski šokovi.⁹ Shema raspodjele u prelaznom periodu do konačnog uvođenja formule sadrži ponder istorijskog udjela u porezu na promet – $a(i)$, i uslovno rečeno "demografski" ponder, odnosno ponder pojedinačnog učešća kantona u ukupnim kantonalnim prihodima koji donosi novi Zakon – $b(i)$.

Ponder istorijskog udjela u prihodima od poreza na promet tokom perioda uvođenja formule opada, dok ponder udjela koji kanton ima nakon primjene formule za raspodjelu postepeno raste, i na kraju šestogodišnjeg perioda iznosi 1.

Tabela 13. Shema raspodjele u prelaznom periodu od 6 godina

Godina 1	$X(i)=a(i)*0,9+b(i)*0,1$
Godina 2	$X(i)=a(i)*0,7+b(i)*0,3$
Godina 3	$X(i)=a(i)*0,5+b(i)*0,5$
Godina 4	$X(i)=a(i)*0,3+b(i)*0,7$
Godina 5	$X(i)=a(i)*0,1+b(i)*0,9$
Godina 6	$X(i)= b(i)$

Konačna formula za raspodjelu nakon prelaznog perioda – $b(i)$, propisuje pojedinačno učešće kantona u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza i to:

- 1) 57% na osnovu broja stanovnika,
- 2) 6% na osnovu površine,
- 3) 24% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju,
- 4) 13% na osnovu broja učenika u srednjem obrazovanju u datom kantonu.

Formula sadrži poseban koeficijent za rashodovne potrebe kantona sa najmanjim prihodima po stanovniku od poreza na promet i to 1,8 za Bosansko-podrinjski i 1,1 Herceg-bosanski

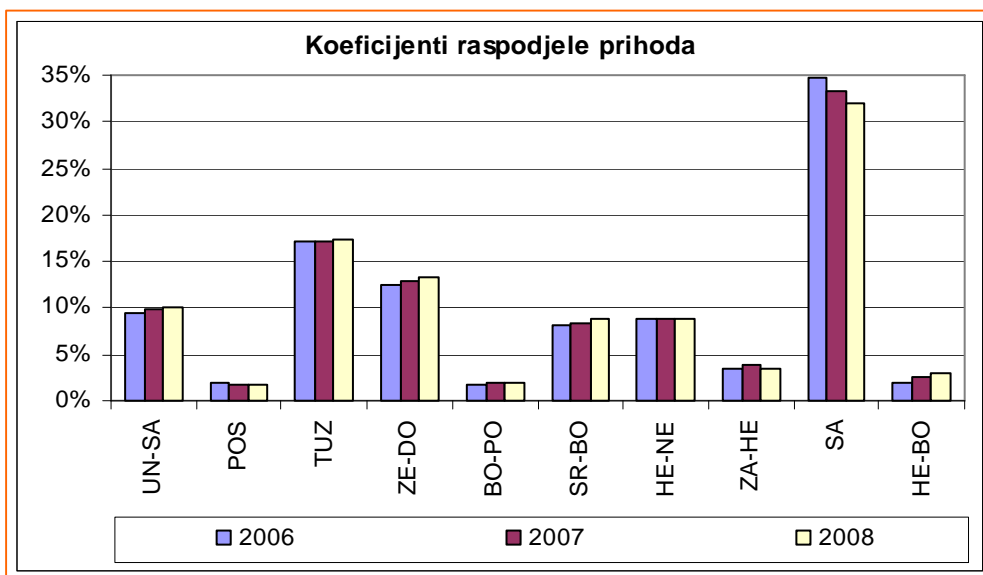
⁸ Izvor: Hajrudin Hadžimehanović, „Ostvareni javni prihodi u kantonima u periodu 2005-2007.g“, „Računovodstvo i poslovne finansije“ br. 5, FEB, Sarajevo, maj 2008, str. 3-7.

⁹ Više o uvođenju formule za raspodjelu indirektnih poreza općinama u biltenu br 28-29
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo:Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

kanton.¹⁰ Takođe sadrži koeficijent za posebne rashodovne potrebe Kantona Sarajevo. Taj koeficijent iznosi 2.

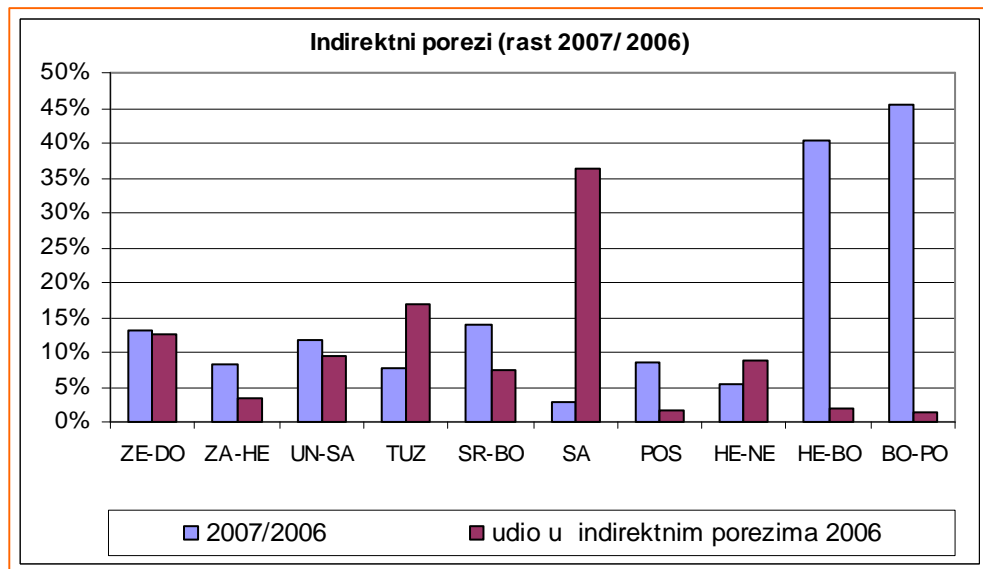
Horizontalno fiskalno izjednačavanje

Grafikon 20. prikazuje izračunate koeficijente raspodjele prihoda od indirektnih poreza za kantone, objavljene u Uputstvu o učešću kantona i jedinica lokalne samouprave u prihodima od indirektnih poreza. Učešće Sarajevskog, Posavskog, Hercegovačko-neretvanskog i Zapadno-hercegovačkog kantona postepeno opada, dok se kod ostalih kantona učešće postepeno povećava.

Grafikon 20. Koeficijenti raspodjele prihoda

Iz grafikona 21 moguće je sagledati početne efekte uvođenja formule za horizontalno fiskalno izjednačavanje prihoda od indirektnih poreza.

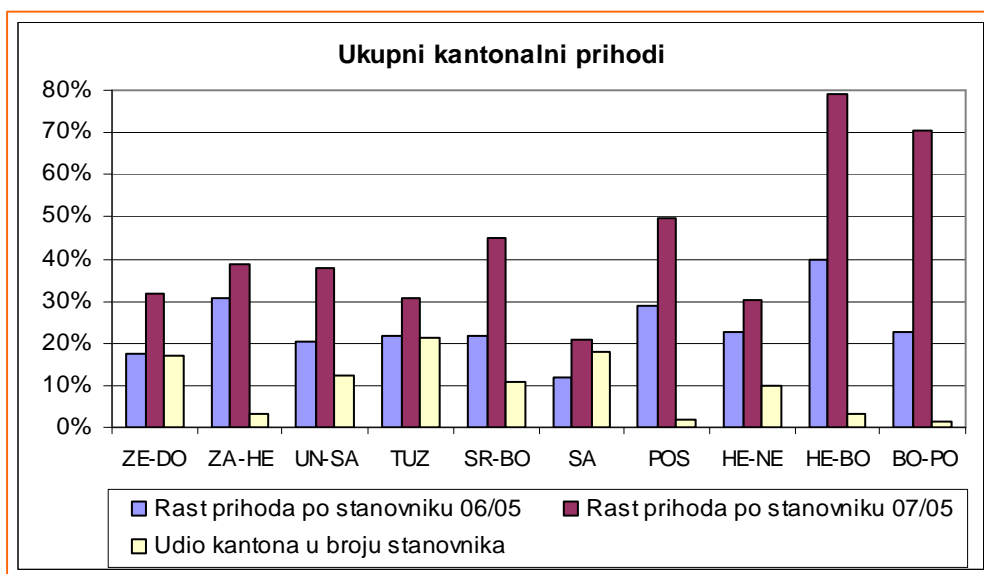

Grafikon 21. Indirektni porezi (rast 2007/2006) Izvor: OMA

¹⁰ Prilikom primjene formule iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, Posavskom, Bosansko-podrinjskom i Herceg-bosanskom kantonu (kantoni sa najmanjim prihodima od poreza na promet po stanovniku) kao ponder istorijskog udjela u porezu na promet koristi se istorijski udio koji je svaki od ova tri kantona imao u prihodima od poreza na promet svih kantona, uvećan za transfere kantonima i nižim nivoima koji su za potrebe navedenih kantona izdvajani iz budžeta Federacije u 2005. godini.

Naime, kantoni sa najmanjim udjelom indirektnih poreza u ukupnim kantonalnim indirektnim porezima, ostvarili su najveći rast pomenutih prihoda u 2007. u odnosu na 2006. godinu. Tako je, prema podacima Odjeljenja, rast indirektnih poreza u Bosansko-podrinjskom i Hercegbosanskom kantonu u 2007. godini iznosio preko 40% u odnosu na prethodnu godinu. Kao što je navedeno, pomenuti kantoni imali su najmanje prihode od poreza na promet po stanovniku¹¹ u 2005.godini, te im, prema novom načinu raspodjele pripada poseban koeficijent za njihove rashodovne potrebe. Sa druge strane, u Sarajevskom kantonu, kome pripada najveći udio kantonalnih indirektnih poreza, ostvaren je najmanji rast datih prihoda u 2007.godini, iako i za ovaj kanton formula sadrži poseban koeficijent.

Grafikon 22 prikazuje rast kantonalnih prihoda po stanovniku u poslednje dvije godine, kao i udio broja stanovnika datog kantona u ukupnom broju stanovnika FBiH. Primijetno je da su kantoni sa manjim brojem stanovnika ostvarili značajniji rast ukupnih prihoda u odnosu na baznu 2005. godinu.

Grafikon 22. Ukupni kantonalni prihodi^{1,2}

Zaključak

Sve do uvođenja novog načina raspodjele nije postojao mehanizam horizontalnog fiskalnog izjednačavanja u FBiH. Nova formula raspodjele prihoda od indirektnih poreza uvodi transparentan i predvidiv tok raspodjele, donoseći prve efekte izjednačavanja. Svrha horizontalnog izjednačavanja jeste „ispravljanje“ fiskalnih debalansa i omogućavanje građanima različitih kantona jednak ili sličan pristup javnim uslugama za isto poresko opterećenje.

U protekle dvije godine, najznačajniji rast prihoda ostvarili su kantoni koji su imali najniže prihode od indirektnog oporezivanja po stanovniku prije uvođenja formule. Fiskalni kapaciteti malih i nerazvijenih kantona postepeno jačaju, dok urbani i bogatiji kantoni primaju opadajući iznos raspoloživih sredstava za raspodjelu.

Treba imati u vidu da analiza perioda od svega dvije godine nije dovoljno dug period za detaljnu analizu efekata novog načina raspodjele prihoda od indirektnih poreza. Konačne efekte moći ćemo sagledati po isteku prelaznog šestogodišnjeg perioda, kada će raspodjela prihoda zavisiti isključivo od faktora propisanih novom formulom.

¹¹ Za kalkulaciju preuzete su procjene broja stanovnika koje su se koristile za izračun koeficijenata raspodjele indirektnih poreza.

¹² Izvor: Federalni zavod za statistiku i H. Hadžimehanović, Ibid.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Instrumenti pretpristupne pomoći (*Instrument for pre-accession Assistance - IPA*)

(pripremila: Mirela Kadić)

Uvod

Instrument pretpristupne pomoći (engl. *Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA*) pretpristupni je program za razdoblje od 2007. do 2013. godine, koji zamjenjuje pet dosadašnjih programa CARDS, Phare, ISPA, instrument za Tursku i SAPARD. Na ovaj način, novi pretpristupni instrument sveden je pod jedinstvenu pravnu osnovu.

Osnovni ciljevi IPA programa su da omogući državama kandidatkinjama¹³ i državama potencijalnim kandidatkinjama usklađivanje zakonodavstva s pravnim naslijeđem EU, te provedbu usklađenih propisa, kao i pripreme za korištenje fondova koji će državama kandidatkinjama¹⁴ i potencijalnim kandidatkinjama biti na raspolaganju jednom kada postanu države članice Unije (strukturni i poljoprivredni fondovi, Kohezijski fond).

Program IPA ustanovljen je Propisom Vijeća EZ-a broj 1085/2006 od 17.06.2006. kojim se ustanovljuje IPA¹⁵ i Propis Komisije EZ-a broj 718/2007 od 12. juna 2007. kojim se sprovodi Propis Vijeća EZ-a broj 1085/2006¹⁶.

Radi efikasnije provedbe osnovnih ciljeva IPA, program je podijeljen na pet komponenti:

1. Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija - IPA TAIB (*Transition Assistance and Institution Building*)
2. Prekogranična saradnja - IPA CBC (*Cross Border Cooperation*)
3. Regionalni razvoj
4. Razvoj ljudskih resursa
5. Ruralni razvoj

Zemlje kandidati ostvaruju pravo na korištenje sredstava kroz svih 5 komponenata, dok Bosna i Hercegovina, kao zemlja-potencijalni kandidat, ostvaruje pravo na korištenje fondova samo kroz prve dvije komponente.

Prema komponenti I, pomoć se može dodijeliti za:

- a. jačanje demokratskih institucija i vladavine prava,
- b. promoviranje i zaštitu ljudskih prava, posebno prava manjina
- c. reformu javne uprave, reformu u oblasti pravde i unutarnjih poslova, pravnog sistema, pravosuđa, policije, carina i sistema kontrole granica, borbe protiv korupcije, terorizma, nelegalnih migracija
- d. jačanje tržišne ekonomije
- e. razvoj civilnog društva
- f. uspostavljanje socijalnog dijaloga
- g. politika zaštite okoline
- h. poboljšan pristup malih i srednjih poduzeća tržištu
- i. izgradnja institucija u oblasti nuklearne sigurnosti
- j. učešće u programima Zajednice koji su usmjereni podizanju svijesti o evropskom državljanstvu.

Prema komponenti II, pomoć se dodjeljuje za:

- a. promoviranje održivog ekonomskog i socijalnog razvoja u pograničnim regijama
- b. zajednički rad na rješavanju izazova u oblastima kao što su okoliš, prirodno i kulturno naslijeđe, javno zdravstvo i sprečavanje organizovanog kriminala
- c. osiguranje sigurnih i efikasnih granica.

¹³ Hrvatska, Makedonija, Turska

¹⁴ Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo pod UNMIK-om, Srbija

¹⁵ http://eur-lex.evropa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_210/l_21020060731en00820093.pdf

¹⁶ http://eur-lex.evropa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2007/l_170/l_17020070629en00010066.pdf

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Glavni strateški dokumenti

Glavne strateške dokumente za IPA program čine:

- **Evropsko partnerstvo** (za zemlje potencijalne kandidate),
- **Pristupno partnerstvo** (za zemlje kandidate)
- Godišnji **Izvještaji o napretku**
- Strateški dokument (engl. „**Strategy paper**“)
- Višegodišnji indikativni planski dokument („*Multi-annual Indicative Planning Document-MIPD*“)
- Višegodišnji indikativni finansijski okvir („*Multi-annual Indicative Financial Framework-MIFF*“)

Evropsko partnerstvo

Vijeće zaključuje Evropska partnerstva za svaku zemlju potencijalnu kandidatkinju te u jedinstvenom dokumentu utvrđuje prioritete za svaki sektor u smislu prenosa zakonodavstva Zajednice (*acquis communautaire*), prioritete za pružanje pomoći od strane Evropske zajednice i uvjete za dobivanje finansijske pomoći. Dokumenti detaljno utvrđuju prioritete na koje svaka zemlja mora obratiti pažnju prilikom pripreme za pridruživanje, posebice u primjeni pravne stečevine (*acquis*). Ovi se dokumenti revidiraju na godišnjem nivou na osnovu godišnjih Izvještaja o napretku koje redovno Vijeću podnosi Evropska komisija. Zemlje kandidati zaključuju **Pristupna partnerstva**.

Izvještaji Evropske komisije o napretku

Evropska komisija redovito podnosi Vijeću izvješća o napretku u zemlji kandidatkinji ili potencijalnoj zemlji kandidatkinji, a vezano uz akcijski plan pridruživanja Evropskoj uniji (tzv. „*road to the EU*“), s posebnim osvrtom na provođenje i jačanje standarda Evropske unije. Izvještaji služe kao izvor informacija potrebnih za donošenje odluka o sljedećim koracima i mogu poslužiti kao osnova za financiranje budućih projekata kroz programe EU.

Strateški dokument (engl. „**Strategy paper**“) sadržava obuhvatnu politiku Evropske komisije u pogledu proširenja na zemlje kandidatkinje i potencijalne zemlje kandidatkinje, a objavljuje se na godišnjem nivou. Strateški dokument za svaku zemlju naglašava glavne značajke postignutog napretka, utvrđuje prioritete za pojedino razdoblje izvještavanja i daje preporuke za budućí razvoj strategije Evropske komisije u pogledu proširenja i Procesu stabilizacije i pridruživanja.

Višegodišnji indikativni finansijski okvir (MIFF-Multiannual Indicative Financial Framework)

MIFF je dokument Evropske komisije koji predstavlja sponu između Strategije proširenja EU i procesa planiranja i izrade budžetskih alokacija EU, namijenjenih za podršku procesa proširenja. Predstavlja indikativni pregled sredstava programa IPA po pojedinim zemljama kroz komponente.

Tabela 14. Višegodišnji indikativni finansijski okvir za BiH 2009-2011 (u milionima eura)

MIFF 2009-2011 za BiH (u mil eura)¹⁷	2007	2008	2009	2010	2011
Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija	58,1	69,9	83,9	100,7	102,7
Prekogranična saradnja	4,0	4,9	5,2	5,3	5,4
Ukupno:	62,1	74,8	89,1	106,0	108,1

¹⁷ MIFF 2009-2011 predstavlja reviziju prethodnog (prvog) okvira za BiH koji je EK uradila za period 2007-2010.
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Višegodišnji indikativni planski dokument (*MIPD-Multiannual Indicative Plan Document*)

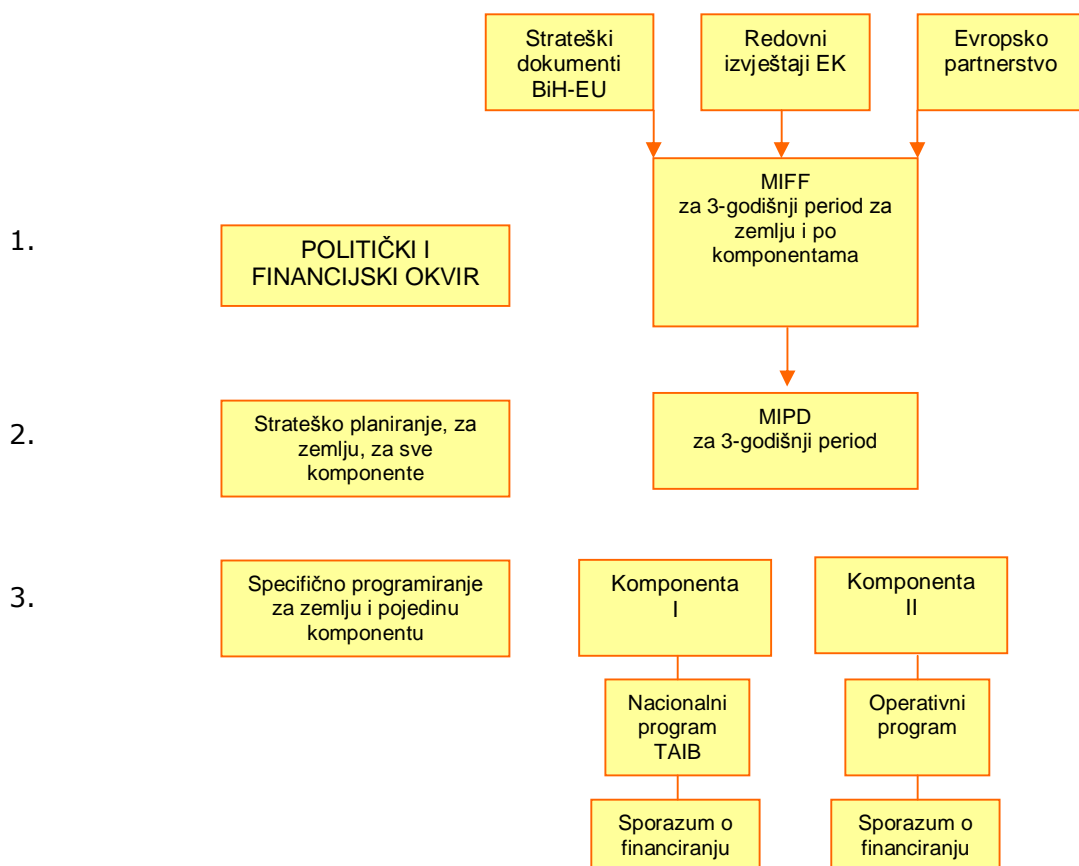
Evropska komisija u godini N-1 na temelju MIFF-a priprema MIPD za pojedinu zemlju. Sa stajališta Evropske komisije, MIPD predstavlja ključni strateški dokument kojim se utvrđuju najvažnija područja intervencije i prioriteti na koje se pojedina zemlja korisnica sredstava treba osvrnuti u pripremi svojih programskih dokumenata. Kod pripreme sadašnjeg MIPD-a, Direkcija za evropske integracije i Evropska komisija sproveli su konsultacije s predstavnicima bh vlasti, resornim ministarstvima, akterima civilnog društva, te predstavnicima međunarodne zajednice u BiH (OHR/EUSR, UNDP, WB, EBRD), te utvrdila ključne prioritete kroz tri oblasti. Te oblasti su: politički uslovi, socioekonomski uslovi, te evropski standardi.

Treba istaknuti da se kao osnovna oblast intervencije i prioritet u okviru poboljšanja socioekonomskih uslova navodi i izgradnja kapaciteta i podrška Odjeljenju za makroekonomsku analizu Upravnog odbora UIO, kao instituciji odgovornoj za ekonomske analize i projekcije prihoda¹⁸.

MIPD, kao i MIFF, pokriva trogodišnje razdoblje, a oba dokumenta su podložna godišnjem revidiranju koje Evropska komisija dostavlja Upravljačkom odboru IPA programa (engl. *IPA Management Committee*) na očitovanje.

Osnovno sredstvo procjene ostvarenja ciljeva koji su postavljeni u MIPD-u biće godišnji *Izveštaji o ostvarenom napretku*.

Hijerarhija strateških dokumenata u IPA programu

¹⁸ Više o tome: *Commission Decision C(2007) 2255 of 01/06/2007 on a Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD) 2007-2009 for Bosnia and Herzegovina*, pp. 17-18.

Godišnje programiranje IPA u BiH

Prema Propisu Komisije EZ-a broj 718/2007 od 12.juna 2007.godine o provedbi IPA programa postoji tri načina koordiniranja pomoći:

- a. Decentralizovano upravljanje
- b. Centralizovano upravljanje (regionalni i horizontalni program u sklopu komponente I i u sklopu komponente prekogranične saradnje)
- c. Zajedničko upravljanje (za programe i kojima su uključene međunarodne organizacije)
- d. Podijeljeno upravljanje (u sklopu komponente prekogranične saradnje, za programe koji uključuju države članice)

U Bosni i Hercegovini programom IPA upravljaju nadležna tijela putem „Decentralizovanog sistema upravljanja (DIS)”. On predstavlja sistem administrativnih tijela i standardnih postupaka uspostavljenih i korištenih unutar tijela državne uprave zbog upravljanja fazom provođenja projektnog ciklusa¹⁹.

Osnova sistema zahtjeva:

1. uspostavljanje **Nacionalnog fonda (NF)**, kojem Evropska komisija dodjeljuje sredstva programa;
2. imenovanje **Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO)**, koji je odgovoran za upravljanje navedenim sredstvima;
3. uspostavljanje **Provedbene agencije (PA)** u koju Nacionalni fond alokira sredstva programa, i koja je odgovorna za nabavu, ugovaranje, plaćanje iz sredstava programa;
4. imenovanje **Dužnosnika ovlaštenog za odobravanje programa (DOOP)** koji je odgovoran za upravljanje aktivnostima Provedbene agencije;
5. imenovanje **Voditelja programa (VP)** u nadležnim institucijama koji su dužni osigurati kvalitetnu tehničku podršku aktivnostima programa i njihovim rezultatima;
6. imenovanje **nacionalnog koordinatora programa** koji je odgovoran za koordinaciju programiranja i nadzor učinkovitosti provođenja.

Direkcija za evropske integracije BiH (DEI), kao Nacionalni koordinator pomoći EU je, u saradnji s Delegacijom Evropske komisije, institucija nadležna za provođenje procesa programiranja IPA. Ona sprovodi konsultacije i sve ostale aktivnosti vezane za usaglašavanje oko MIPD-a. Na osnovu tako utvrđenih prioriteta, proces se dalje odvija u dvije faze²⁰:

1. Priprema projektnih ideja

- o Informiranje Vijeća ministara o procesu programiranja IPA
- o Poziv za podnošenje projektnih ideja
- o Identifikacija projektnih ideja i njihova elaboracija (od strane institucije)
- o Dostavljanje logičkih matrica i kratkog opisa projekata u formi nacrtu na engleskom jeziku (od strane institucije) DEI-u
- o Ocjenjivanje projektnih ideja (u skladu s posebnim formularom za ocjenjivanje) i formiranje početne liste projekata u konsultaciji sa Delegacijom EK

2. Izrada finalnih prijedloga Idejnih projekata (engl. *Project Fiche*)

- o Povratne informacije institucija u vezi sa ocjenom elaboriranih projektnih ideja
- o Konsolidacija liste projektnih ideja i izrada nacrtu Idejnih projekata
- o Ocjenjivanje nacrtu Idejnih projekata i konsultacije s Delegacijom EK
- o Finalizacija nacrtu Idejnih projekata na osnovu rezultata ocjene kvaliteta
- o Dostavljanje finalnog nacrtu Idejnih projekata Vijeću ministara radi usaglašavanja
- o Dostavljanje finalnog nacrtu Idejnih projekata EK na formalno odobrenje

¹⁹ www.strategija.hr „Priručnik za komponentu IPA: Pomoć u tranziciji i izgradnji institucija

²⁰ „Smjernice godišnjeg programiranja za 2008.godinu”, DEI, Sarajevo, decembar 2007.

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Sarajevo:Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Konsolidovani izvještaji

(pripremile: Mirela Kadić, pomoćnik za istraživački rad)

Tabela 15. (Konsolidovani izvještaj: BiH: entiteti, JR)

Konsolidovani izvještaj uključuje:

- prihode od indirektnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje na Jedinstveni račun,
- transfere sa Jedinstvenog računa UIO za servisiranje vanjskog duga,
- transfere sa Jedinstvenog računa UIO za finansiranje Brčko Distrikta, kantona, općina i Direkcija za puteve,
- prihode budžeta Bosne i Hercegovine sa Jedinstvenog računa UIO,
- prihode i rashode budžeta Federacije BiH,
- prihode i rashode budžeta Republike Srpske.

Tabela 16. (Konsolidovani izvještaj: BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, kantoni)

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode budžeta BiH
- prihode i rashode budžeta Brčko Distrikta
- prihode i rashode budžeta RS
- prihode i rashode budžeta FBiH
- prihode i rashode budžeta kantona

2. U izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga

3. Podaci nisu u potpunosti uporedivi sa prethodnom godinom radi izdvajanja Fonda zdravstvenog osiguranja iz Vlade Brčko distrikta kao samostalne finansijske institucije.

4. Procijenjeni su podaci Tuzlanskog kantona za V i VI mjesec

Tabela 17. (Konsolidovani izvještaj: FBiH: Budžet FBiH, kantoni, općine)

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode budžeta FBiH
- prihode i rashode budžeta kantona FBiH
- prihode i rashode budžeta općina FBiH .

2. U Izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga.

3. Procijenjeni su podaci za sljedeće općine:

Drvar, Ravno, Kupres, Bos.Grahovo i Glamoč (svi mjeseci)

Široki Brijeg (3,4 i 5.mjesec)

Pale-Prača, Mostar (grad), Neum i Tomislavgrad (6.mjesec)

Tabela 18 i 19. (Konsolidovani izvještaji: kantoni)

Konsolidovani izvještaj uključuje:

- Prihode i rashode budžeta kantona
- Prihode i rashode budžeta pripadajućih općina

BiH: entiteti i JR, I-VII, 2008. g.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	Q1	Q2	Q3	Ukupno
1	Tekući Prihodi	411,9	381,9	482,2	490,3	457,4	476,0	558,9	1276,0	1423,7	558,9	3258,5
11	Porezni prihodi	386,5	354,6	444,9	465,0	437,4	432,8	502,5	1186,0	1335,3	502,5	3023,7
111	Indirektni porezi (i sredstva sa JR)	370,2	325,0	405,8	424,6	415,1	409,4	479,2	1101,0	1249,1	479,2	2829,3
	PDV	247,3	183,8	257,3	260,5	256,9	253,7	311,8	688,5	771,1	311,8	1771,4
	PDV na uvoze	149,5	200,9	217,0	234,0	222,7	228,6	246,4	567,4	685,3	246,4	1499,0
	PDV obaveza prema PDV prijavama	128,9	100,4	94,8	100,0	102,4	109,4	124,0	324,0	311,7	124,0	759,7
	PDV prema automatskom razrezu od strane UIO	0,0	0,0	0,0	0,1		0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,4
	PDV jednokratne uplate	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,2	0,1	0,9
	Ostalo	1,2	1,1	1,0	1,1	1,9	0,9	1,2	3,3	3,9	1,2	8,4
	Povrat PDV	-32,6	-118,6	-55,7	-74,6	-70,2	-85,3	-60,1	-206,9	-230,1	-60,1	-497,1
	Carine	40,8	58,2	62,3	66,8	61,6	60,9	52,1	161,3	189,3	52,1	402,7
	Porez na promet	0,5	1,5	0,9	0,7	1,7	0,9	0,9	3,0	3,2	0,9	7,1
	Akciza	67,8	66,6	70,0	79,0	77,8	77,7	95,0	204,3	234,5	95,0	533,8
	uvozni pr.	53,9	55,0	57,9	65,9	64,2	64,0	76,9	166,8	194,2	76,9	437,9
	u zemlji	13,9	11,6	12,1	13,1	13,5	13,6	18,1	37,5	40,2	18,1	95,9
	Putarina	12,7	14,4	14,0	16,6	16,2	15,0	18,1	41,0	47,9	18,1	107,0
	Ostalo	1,4	1,4	1,8	1,5	1,6	1,7	1,6	4,7	4,8	1,6	11,1
	Ostali povrati	-0,4	-0,9	-0,6	-0,7	-0,6	-0,3	-0,4	-1,8	-1,6	-0,4	-3,8
112	Direktni porezi	16,3	29,6	39,1	40,4	22,3	23,3	23,3	85,0	86,1	23,3	194,4
	Porezi na dohodak i dobit	8,0	18,8	26,6	27,4	11,0	10,1	10,1	53,4	48,5	10,1	111,9
	Ostali poreski prihodi	8,3	10,8	12,5	13,1	11,3	13,3	13,3	31,6	37,7	13,3	82,5
12	Neporezni prihodi	24,3	27,1	37,1	24,5	19,8	41,9	55,8	88,5	86,2	55,8	230,5
13	Ostali prihodi			0,1		0,1	0,2	0,0	0,1	0,3	0,0	0,3
14	Donacije/grantovi	0,2	0,0	0,0	0,5	0,0	0,2	0,0	0,2	0,7	0,0	1,0
15	Transferi viših nivoa	0,9	0,1	0,1	0,2	0,1	0,9	0,6	1,2	1,2	0,6	2,9
2	Tekući Rashodi	305,0	400,2	427,7	490,2	447,9	514,1	500,1	1133,0	1452,2	500,1	3085,2
21	Tekući izdaci	48,5	68,7	85,7	80,4	77,2	99,0	55,8	202,9	256,6	55,8	515,2
211	Plaće i naknade	45,2	61,0	68,5	67,1	65,9	86,4	42,7	174,6	219,4	42,7	436,6
212	Izdaci za materijal i usluge	3,3	7,7	17,2	13,2	11,3	12,6	13,1	28,3	37,2	13,1	78,6
22	Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije	13,7	53,5	64,6	79,5	68,5	95,9	107,6	131,9	243,9	107,6	483,3
	Transferi domaćinstvima	10,7	48,5	43,4	56,1	50,3	67,2	58,1	102,7	173,6	58,1	334,4
	Tranferi organizacijama/institucijama	0,3	1,2	5,9	5,1	8,9	6,1	11,8	7,4	20,1	11,8	39,3
	Subvencije	2,7	3,8	15,2	18,3	9,3	22,6	37,7	21,8	50,2	37,7	109,6
23	Plaćanje kamate	0,6	10,1	13,6	5,4	16,2	19,8	0,6	24,3	41,5	0,6	66,3
24	Ostali izdaci/potrošnja/transferi	1,9	44,4	25,5	32,1	36,7	37,3	30,0	71,8	106,1	30,0	208,0
25	Transferi sa JR	224,3	205,4	219,8	248,2	226,9	239,7	287,6	649,5	714,9	287,6	1652,0
	od čega: Budžet BiH	51,6	51,6	61,5	57,6	52,3	54,9	60,2	164,8	164,8	60,2	389,8
	od čega: FBiH / kantoni, opštine, Direkcija za ceste	130,8	121,1	117,7	144,6	135,4	141,6	153,5	369,6	421,5	153,5	944,6
	od čega: RS / gradovi, opštine, JP "Putevi RS"	30,7	22,7	28,4	33,1	26,5	30,4	57,1	81,8	89,9	57,1	228,8
	od čega: Brčko	11,2	10,0	12,1	13,1	12,7	12,8	16,8	33,3	38,6	16,8	88,7
27	Transferi kantonima, opstinama i gradovima	17,2	18,1	18,7	40,2	23,0	25,4	17,3	54,0	88,5	17,3	159,8
28	Neto pozajmljivanje*	-1,3		-0,1	4,4	-0,7	-3,0	1,2	-1,4	0,7	1,2	0,5
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	4,7	4,7	8,4	13,3	6,5	19,3	17,4	17,8	39,2	17,4	74,3
4	Vladin suficit (+)/ deficit(-) (1-2-3)	102,2	-23,0	46,1	-13,3	3,0	-57,4	41,5	125,2	-67,7	41,5	99,0
5	Neto finansiranje**	-0,57	-1,4	-35,2	-9,0	-5,6	-8,2	-2,0	-37,2	-22,8	-2,0	-62,0

Tabela 15.

BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, kantoni I-VI, 2008 g.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-IV2008
1	Prihodi (11+12+13+14)	423.907.208	419.784.845	483.068.613	556.052.141	468.257.540	492.318.927	1.326.760.666	1.516.628.608	2.843.389.274
11	Prihodi od poreza	365.884.873	361.235.083	419.722.044	440.244.102	416.866.801	415.235.731	1.146.841.999	1.272.346.634	2.419.188.633
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	18.111.809	24.534.333	35.964.793	33.784.658	16.942.525	14.625.211	78.610.934	65.352.394	143.963.328
	Porezi na plaće i radnu snagu	20.074.584	28.816.874	25.692.452	32.049.227	27.666.912	29.503.029	74.583.910	89.219.168	163.803.078
	Porez na imovinu	2.214.127	2.371.659	1.696.239	1.745.895	1.540.358	1.592.552	6.282.024	4.878.806	11.160.830
	Prihodi od indirektnih poreza*	324.480.548	303.963.832	351.223.953	371.126.040	367.071.633	366.170.524	979.668.334	1.104.368.198	2.084.036.532
	Ostali porezi	1.003.805	1.548.385	5.144.607	1.538.282	3.645.373	3.344.415	7.696.797	8.528.069	16.224.866
12	Neporezni prihodi	56.389.160	56.103.965	61.220.330	54.319.749	41.839.545	74.319.795	173.713.455	170.479.088	344.192.543
13	Tekuće potpore (Grantovi)	1.513.148	2.389.365	2.060.368	61.486.462	9.491.686	2.549.234	5.962.881	73.527.382	79.490.263
14	Ostali prihodi	120.027	56.432	65.872	1.828	59.509	214.167	242.331	275.504	517.835
2	Rashodi (21+22+23)	316.069.687	365.838.658	372.739.333	464.218.454	437.559.660	519.302.783	1.054.647.678	1.421.080.897	2.475.728.575
21	Tekući izdaci	315.663.677	363.339.245	369.619.421	455.405.173	434.260.053	517.273.118	1.048.622.343	1.406.938.344	2.455.560.688
	Plaće i naknade	173.384.001	176.831.289	177.108.249	192.306.714	190.971.870	222.179.051	527.323.539	605.457.635	1.132.781.174
	od čega: Bruto plaće	148.023.904	150.109.364	150.336.024	160.421.313	159.989.620	178.313.438	448.469.291	498.724.370	947.193.661
	od čega: Naknade	25.360.098	26.721.925	26.772.225	31.885.401	30.982.251	43.865.613	78.854.248	106.733.265	185.587.513
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	8.231.021	8.469.281	8.339.164	9.448.301	9.533.401	11.737.430	25.039.465	30.719.132	55.758.597
	Izdaci za materijal i usluge	26.331.686	35.358.117	44.612.437	43.158.361	40.031.823	44.072.652	106.302.240	127.262.837	233.565.076
	Grantovi	103.187.783	128.793.738	133.192.342	204.691.714	177.314.487	219.284.062	365.173.863	601.290.262	966.464.125
	Izdaci za kamate i ostale naknade	4.529.186	13.886.820	6.367.230	5.800.083	16.408.472	19.999.923	24.783.236	42.208.478	66.991.715
22	Ostali rashodi	2.064.457	2.196.423	2.900.735	4.780.059	4.064.912	3.160.173	7.161.614	12.005.143	19.166.758
23	Neto pozajmljivanje*	-1.658.447	302.990	219.176	4.033.222	-765.305	-1.130.508	-1.136.280	2.137.409	1.001.129
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	9.660.446	7.610.028	10.375.184	20.352.056	18.210.327	31.135.413	27.645.658	69.697.796	97.343.453
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	98.177.075	46.336.159	99.954.096	71.481.630	12.487.553	-58.119.268	244.467.330	25.849.915	270.317.246
	od čega: Budžet BiH	13.817.144	14.049.039	15.602.204	74.188.927	6.565.687	4.307.858	43.468.387	85.062.472	128.530.859
	Budžet FBiH	23.305.367	23.305.367	23.305.367	-4.776.926	-21.358.580	-35.505.954	69.916.102	-61.641.460	8.274.641
	Budžet RS	15.800.917	6.605.654	40.768.827	-6.864.609	20.420.282	-14.474.776	63.175.398	-919.104	62.256.294
	Budžet Brčko	9.640.785	6.021.473	4.387.102	4.552.184	3.846.646	4.390.262	20.049.361	12.789.092	32.838.453
	Kantoni FBiH	35.612.862	-3.645.374	15.890.596	4.382.054	3.013.519	-16.836.658	47.858.083	-9.441.085	38.416.998
5	Neto finansiranje**	-11.358.160	-13.075.109	-12.188.258	-8.667.075	-5.753.114	-8.383.447	-36.621.527	-22.803.636	-59.425.164

Tabela 16

FBIH: Budžet FBIH, kantoni, općine, I-VI, 2008 g.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13+14)	309.149.409	287.888.018	309.511.259	323.643.567	312.967.456	337.059.057	906.548.686	973.670.080	1.880.218.767
11	Prihodi od poreza	250.480.576	237.963.933	259.685.651	276.787.734	268.404.594	270.483.066	748.130.160	815.675.394	1.563.805.554
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	16.337.787	18.139.162	14.636.737	8.672.163	7.209.956	6.759.077	49.113.686	22.641.196	71.754.882
	Porezi na plaće i radnu snagu	16.737.768	23.686.802	19.008.894	24.969.275	21.635.220	21.951.268	59.433.464	68.555.764	127.989.227
	Porez na imovinu	8.023.805	8.620.007	7.786.643	8.207.544	7.592.581	9.630.054	24.430.454	25.430.179	49.860.633
	Prihodi od indirektnih poreza*	208.062.879	185.812.405	213.123.211	233.246.212	230.515.937	230.419.715	606.998.495	694.181.864	1.301.180.359
	Ostali porezi	1.318.338	1.705.558	5.130.166	1.692.539	1.450.900	1.722.951	8.154.061	4.866.390	13.020.452
12	Neporezni prihodi	57.728.615	47.514.371	47.953.599	45.303.117	40.202.992	63.571.284	153.196.584	149.077.392	302.273.976
13	Tekuće potpore (Grantovi)	540.270	1.526.970	1.360.939	1.109.306	4.149.260	2.377.762	3.428.179	7.636.328	11.064.507
14	Ostali prihodi	399.948	882.745	511.070	443.412	210.611	626.945	1.793.762	1.280.967	3.074.730
2	Rashodi (21+22+23)	206.162.292	245.708.361	256.409.439	305.636.190	316.378.829	367.644.126	708.280.091	989.659.146	1.697.939.237
21	Tekući izdaci	203.937.594	242.472.075	251.317.161	302.931.068	312.957.843	361.853.589	697.726.830	977.742.500	1.675.469.329
	Plaće i naknade	93.680.693	98.969.634	99.449.932	109.406.472	110.927.836	142.464.516	292.100.259	362.798.824	654.899.083
	od čega: Bruto plaće	75.862.969	78.828.236	79.043.575	85.863.864	87.190.375	105.899.756	233.734.780	278.953.994	512.688.774
	od čega: Naknade	17.817.723	20.141.398	20.406.358	23.542.608	23.737.461	36.564.761	58.365.479	83.844.829	142.210.308
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	9.114.922	9.434.126	9.400.127	10.408.627	10.481.926	12.802.812	27.949.175	33.693.365	61.642.540
	Izdaci za materijal i usluge	23.179.253	27.851.251	30.663.326	31.766.685	28.177.263	31.488.520	81.693.830	91.432.467	173.126.297
	Grantovi	73.668.077	102.177.414	107.684.095	147.168.809	156.798.145	162.996.573	283.529.586	466.963.528	750.493.114
	Izdaci za kamate i ostale naknade	4.294.649	4.039.650	4.119.680	4.180.475	6.572.673	12.101.167	12.453.980	22.854.316	35.308.296
22	Ostali rashodi	2.556.970	2.943.720	4.809.883	3.078.597	3.463.149	3.958.856	10.310.573	10.500.602	20.811.175
23	Neto pozajmljivanje*	-332.273	292.567	282.395	-373.474	-42.163	1.831.681	242.689	1.416.044	1.658.733
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	8.072.338	11.544.628	14.287.218	15.942.199	21.618.662	27.144.526	33.904.184	64.705.387	98.609.571
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	94.914.779	30.635.029	38.814.602	2.065.178	-25.030.035	-57.729.595	164.364.411	-80.694.452	83.669.959
5	Neto finansiranje**	-12.761.920	-11.854.822	-12.526.403	-9.447.938	-5.610.639	-7.733.991	-37.143.146	-22.792.567	-59.935.713

Tabela 17

Sarajevski kanton, I-VI, 2008. g.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2008	I-VI 2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	70.039.724	72.258.081	71.585.397	71.695.466	64.342.106	72.666.604	213.883.201	208.704.176	422.587.377	367.227.113
11	Prihodi od poreza	54.369.084	56.703.791	55.831.616	60.427.283	54.735.805	56.308.998	166.904.491	171.472.086	338.376.577	304.572.895
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	6.047.944	7.440.639	3.173.372	3.687.758	3.513.144	2.329.481	16.661.955	9.530.383	26.192.338	23.293.464
	Porezi na plaće i radnu snagu	5.566.816	10.711.212	6.360.538	9.905.526	7.908.859	7.594.735	22.638.566	25.409.121	48.047.687	37.605.651
	Porez na imovinu	4.081.959	4.890.591	3.736.779	3.941.120	2.390.394	3.259.458	12.709.329	9.590.972	22.300.301	18.603.450
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31.12.2005)	1.208.967	1.059.302	407.413	1.386.370	897.714	809.101	2.675.683	3.093.185	5.768.867	4.192.644
	Prihodi od indirektnih poreza	37.076.445	31.987.579	38.128.912	40.934.167	39.552.529	41.776.536	107.192.936	122.263.232	229.456.169	215.465.148
	Ostali porezi	386.952	614.467	4.024.602	572.341	473.165	539.687	5.026.022	1.585.193	6.611.215	5.412.538
12	Neporezni prihodi	15.345.228	13.603.044	13.389.247	9.837.285	8.214.838	13.033.783	42.337.518	31.085.907	73.423.425	54.932.708
13	Grantovi	266.750	1.279.428	1.992.716	1.059.080	1.389.535	2.952.005	3.538.893	5.400.619	8.939.513	6.078.122
14	Ostali prihodi	58.663	671.818	371.818	371.818	1.928	371.818	1.102.299	745.564	1.847.863	1.643.388
2	Rashodi (21+22)	41.677.819	64.439.715	63.079.857	68.496.443	67.427.683	82.428.885	169.197.390	218.353.011	387.550.401	318.315.259
21	Tekući izdaci	42.347.936	64.484.502	63.149.337	68.906.820	67.496.437	82.468.041	169.981.775	218.871.298	388.853.073	321.512.731
	Plaće i naknade	20.854.429	22.684.064	22.934.820	22.788.013	21.715.947	30.997.638	66.473.313	75.501.598	141.974.911	125.453.121
	od čega: Bruto plaće	16.769.824	17.682.481	17.897.490	17.605.145	16.959.479	18.526.410	52.349.795	53.091.035	105.440.830	91.223.914
	od čega: Naknade	4.084.605	5.001.583	5.037.330	5.182.868	4.756.467	12.471.228	14.123.518	22.410.563	36.534.081	34.229.207
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	2.004.174	2.131.675	2.127.182	2.114.882	2.030.755	2.210.214	6.263.031	6.355.851	12.618.882	10.898.524
	Izdaci za materijal i usluge	2.706.082	6.756.081	6.570.401	7.012.821	5.687.166	6.232.753	16.032.563	18.932.741	34.965.303	28.555.800
	Grantovi	16.696.820	32.909.830	31.467.028	36.976.076	38.012.386	43.021.908	81.073.679	118.010.371	199.084.049	155.834.519
	Izdaci za kamate i ostale naknade	86.431	2.853	49.906	15.027	50.183	5.528	139.190	70.738	209.928	770.767
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Neto pozajmljivanje*	-670.117	-44.788	-69.480	-410.376	-68.754	-39.156	-784.385	-518.287	-1.302.672	-3.197.472
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	285.518	2.648.859	3.135.340	3.430.242	5.293.052	7.558.674	6.069.718	16.281.968	22.351.686	-1.729.016
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	28.076.387	5.169.507	5.370.200	-231.220	-8.378.629	-17.320.955	38.616.093	-25.930.803	12.685.290	50.640.870
5	Neto finansiranje**	-125.000	-9.722	-246.310	-16.843	-66.957	-9.722	-381.032	-93.523	-474.555	-100.145

Tabela 18

Zeničko-dobojski kanton, I-VI, 2008. g.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2008	I-VI 2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	26.143.515	22.896.092	29.219.389	29.209.470	26.792.618	30.644.658	78.258.996	86.646.745	164.905.742	142.736.606
11	Prihodi od poreza	21.512.382	18.897.029	22.728.500	24.118.134	22.573.410	25.318.919	63.137.912	72.010.464	135.148.375	118.674.407
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	871.479	1.016.850	681.301	577.984	492.492	585.598	2.569.631	1.656.074	4.225.704	4.134.479
	Porezi na plaće i radnu snagu	2.256.458	2.563.199	2.683.028	3.259.430	2.779.649	2.648.753	7.502.685	8.687.831	16.190.516	13.067.951
	Porez na imovinu	753.467	719.532	689.325	1.069.152	1.084.739	2.757.429	2.162.324	4.911.320	7.073.644	4.314.980
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	842.581	847.925	621.749	625.898	216.675	393.316	2.312.255	1.235.889	3.548.144	5.016.640
	Prihodi od indirektnih poreza	16.672.915	13.659.335	17.960.931	18.485.182	17.904.729	18.828.994	48.293.181	55.218.905	103.512.086	91.733.356
	Ostali porezi	115.482	90.189	92.166	100.489	95.127	104.829	297.837	300.444	598.281	407.001
12	Neporezni prihodi	3.424.454	3.753.128	5.920.906	4.719.035	3.760.620	4.478.686	13.098.488	12.958.342	26.056.829	23.130.443
13	Grantovi	1.084.642	207.892	569.983	372.301	458.587	840.332	1.862.517	1.671.220	3.533.737	811.875
14	Ostali prihodi	122.037	38.043	0	0	0	6.720	160.080	6.720	166.800	119.881
2	Rashodi (21+22)	19.731.941	24.164.071	26.052.657	24.949.402	27.601.885	27.842.348	69.948.670	80.393.635	150.342.305	116.819.950
21	Tekući izdaci	19.731.941	24.164.071	26.052.657	24.949.402	27.596.185	27.842.348	69.948.670	80.387.935	150.336.605	116.819.950
	Plaće i naknade	11.219.867	13.009.127	12.888.084	12.909.086	15.097.160	13.166.991	37.117.078	41.173.238	78.290.315	64.612.986
	od čega: Bruto plaće	9.352.033	10.314.319	10.297.254	10.357.883	10.424.438	10.553.932	29.963.606	31.336.252	61.299.858	52.132.712
	od čega: Naknade	1.867.834	2.694.809	2.590.829	2.551.203	4.672.723	2.613.060	7.153.472	9.836.986	16.990.457	12.480.274
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	1.122.497	1.226.058	1.222.158	1.223.114	1.241.802	1.244.578	3.570.713	3.709.495	7.280.208	6.172.783
	Izdaci za materijal i usluge	3.907.037	4.390.395	4.508.860	4.269.053	3.388.543	4.902.537	12.806.292	12.560.132	25.366.424	21.649.261
	Grantovi	3.363.862	5.336.356	7.106.332	6.290.183	7.682.633	8.176.554	15.806.550	22.149.370	37.955.920	22.451.764
	Izdaci za kamate i ostale naknade	88.574	3.533	13.171	6.634	61	63.128	105.277	69.823	175.101	108.203
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	30.106	198.602	314.054	251.331	185.986	288.560	542.761	725.876	1.268.638	1.824.953
22	Neto pozajmljivanje*	0	0	0	0	5.700	0	0	5.700	5.700	
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	1.014.328	1.312.966	2.753.200	2.734.031	2.685.827	2.452.953	5.080.494	7.872.811	12.953.305	6.949.846
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	5.397.246	-2.580.946	413.532	1.526.037	-3.495.094	349.357	3.229.832	-1.619.700	1.610.132	18.966.810
5	Neto finansiranje**	-154.055	-2.500	-27.496	-14.998	-2.500	-127.547	-184.051	-145.045	-329.095	-86.902

Tabela 19